

รายงานการประชุม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

ครั้งที่ ๑๒๐

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๕๙

ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เริ่มประชุมเวลา ๑๔.๕๕ นาฬิกา

ประธาน (นายมีชัย ฤชุพันธุ์) : ขออนุญาตเปิดประชุมครับ ก่อนอื่นต้องขอขอบคุณท่านรองฯ สุพจน์ ที่ได้กรุณาจัดให้มีการรักษาประเพณีอันดีงามของไทยเราไว้ รัฐธรรมนูญของเราก็จะเป็นครั้งแรกที่บัญญัติให้รัฐต้องคุ้มครอง ส่งเสริม สนับสนุนศิลปวัฒนธรรม และเป็นการดีที่จะทำให้เป็นจุดเริ่มต้นนะครับ ประเพณีของไทยก็คือการรดน้ำขอพร แต่พวกเราก็ดูไม่ได้เวลาที่รดน้ำแล้วก็ให้พรด้วย ผมก็เลยพลอยได้พรไปด้วย นอกเหนือจากการอวยพรให้ทุกคนนะครับ โดยเฉพาะผู้สื่อข่าว พรที่ให้คือขอให้รัฐธรรมนูญนี้ผ่าน ซึ่งดูจากหน้าตาเวลาพูดก็มีความจริงจัง อยากจะให้ผ่านจริง ๆ แสดงว่าในระหว่างที่มาทำหน้าที่ติดตามการทำงานของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญก็ได้เกิดความผูกพันในการทำงานของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ จนรู้ต้นลึกหนาบางว่าพวกเรามีความตั้งใจจริง และสุจริตใจในการแก้ไขปัญหาของบ้านเมืองให้ลุล่วงไป ถ้ามันขาดตกบกพร่องเพราะไม่ได้ตั้งใจ หรือเป็นด้วยเหตุ ๒ อย่าง คือสติปัญญาของคน ๒๑ คนได้เท่านี้ อีกอย่างหนึ่งคือเสียงต้องการของประชาชนในภาคส่วนต่าง ๆ ทำให้ต้องเดินไปในทิศทางนี้ ขอขอบคุณผู้สื่อข่าวที่ได้ช่วยเหลือการทำงานของคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารไปยังประชาชน เพราะการร่างรัฐธรรมนูญไม่มีกำลังเพียงพอที่จะไปสู่รบบมือกับวิชาการจากบางแหล่งได้ ก็ได้แต่อาศัยสื่อที่จะทำหน้าที่ตรงไปตรงมา รายงานข้อมูลที่เป็นจริงไปสู่ประชาชนสำหรับพวกเราทุกคนก็ขอเรียนว่า ถึงแม้ว่าก่อนหน้านี้พวกเราไม่ได้สนิทชิดชอบกัน แต่มาในวันนี้พวกเราก็กลายเป็นเนื้อเดียวกัน ผมดีใจที่ได้ทำงานกับทุกท่านนะครับ หนักนิดเบาหน่อยพวกเราก็ก้อมกัน ทำให้การทำงานของเรารุดไปข้างหน้าด้วยความเรียบร้อย และเห็นดีเห็นงามในทุกเรื่องทุกราว เรื่องนี้อาจจะเกิดขึ้นจากความมีอิสระในการพิจารณาของแต่ละคน ก่อนที่แต่ละคนจะยอมรับก็มีการชกไข่ไล่เรียงโต้แย้งกัน จนกระทั่งเห็นดีเห็นงามในทิศทางเดียวกันแล้วเราถึงได้เขียนออกมา ฉะนั้นแต่ละท่านก็อยู่ในฐานะตัวแทน กรธ. ที่จะไปอธิบายชี้แจงได้ในเกือบทุกเรื่องทุกราว

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

กุลนิษฐ์ ๑/๒

ซึ่งเป็นความสำเร็จที่น่าดีใจสำหรับคนที่ทำงานร่วมกัน เพราะถ้าไม่ได้ร่วมใจร่วมจิตกันอย่างแข็งขันแบบนี้เราก็คงล้มไปหลายหนแล้ว ที่ทำกันมาจนสำเร็จแล้วก็ต้องถือว่าเป็นผลงานที่อยู่ในเกณฑ์ที่อวดใครได้ ผมก็ต้องขอบพระคุณทุกท่านที่ร่วมใจกันทำงานนะครับ วันข้างหน้ายังอีกยาวไกลเราคงต้องร่วมกันอย่างเข้มแข็งมากยิ่งขึ้น เราจะต้องเผชิญกับอะไรต่ออะไรที่ไม่ค่อยจะตรงไปตรงมาอยู่มาก ฉะนั้นการจะเดินสายไปอธิบายชี้แจงให้ประชาชนได้ทราบก็ไม่ใช่ง่ายและคงต้องกินแรงกินเวลาพอสมควร ฉะนั้นในระยะหลังจากเดือนเมษายนแล้วคงต้องเริ่มทำงานหนักกันอีกจนกว่าจะถึงวันที่ลงประชามติกันนะครับ ส่วนจะผ่านหรือไม่ผ่านก็เป็นเรื่องของประชาชนที่จะตัดสินใจ หน้าที่ของเราคือร่างเสร็จแล้วเราก็มีหน้าที่ไปอธิบายให้ประชาชนเข้าใจว่าเราคิดอย่างไร ทำไมเราถึงเขียนอย่างนั้น และถ้าประชาชนพอใจก็คงลงคะแนนให้ ถ้าไม่พอใจเขาก็ไม่ลงคะแนนให้ ซึ่งก็อยู่เหนือวิสัยที่เราจะไปทำอะไรได้ แต่ที่แน่ ๆ คืองานหนัก และผมก็ขอบคุณทุกท่านครับ เมื่อสักครู่นี้ที่มาซ้ำเพราะว่าพอดีมีคนมาให้กำลังใจเยอะ เวลาคนมาให้กำลังใจผมก็จะนึกว่ามีคนกำลังใจดีเรา คนที่ได้เห็นก็จะรีบมาให้กำลังใจเรา พอได้เด็กที่ทำหนังสือชี้แจงสาระสำคัญเขาเอาต้นแบบมาให้ดู เขาบอกว่าได้คุยกับอาจารย์ศุภชัยแล้วก็ไม่แน่ใจว่าที่เขียนมานี้ถูกหรือไม่ เขาก็มาให้ผมนั่งไล่ดู ผมก็แก้เนื้อความให้เขาไปแล้ว เขาจะกลับไปทำแล้ววันพฤหัสบดีจะเอามาเสนอคณะอาจารย์ศุภชัยตอนเช้า แล้วถ้าโอเคก็จะมาเข้าช่วงบ่าย ถ้าไม่โอเคแล้วต้องไปแก้ก็จะมาเข้าวันรุ่งขึ้น อาจารย์ก็ช่วยดูให้เขาหน่อยนะครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : พรุ่งนี้ทีมคุณแอนก็จะเอาชุดนั้นมาให้เราดู แล้วถ้าเรามี comment ก็จะได้แก้ไปเลย

ประธาน : ก็ดีครับ จะได้อยู่ด้วยกันเลย ที่อาจารย์ศุภชัยไปรวบรวมจุดเด่นทั้งหลายใช่ไหมครับ กับคำอธิบายนี้ใกล้เสร็จหรือยังครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : เรียนท่านประธานอย่างนี้ครับ คือตอนนี้ที่เรา focus อยู่จะมีเรื่องที่เราเรียนเมื่อวันศุกร์ คือเอกสาร A5 จำนวน ๔ หน้า ที่จะต้องไปแจก ๑๗ ล้านครอบครัวที่มีสิทธินะครับ ตรงนั้นผมก็มีประเด็นที่จะขอเสนอด้วย ไม่ทราบว่าท่านประธานจะอนุญาตให้นำเสนอเลยไหมครับ

ประธาน : คือที่ถามนั้นหมายความว่าทุกเรื่องที่เป็นจุดเด่นที่อาจารย์รวบรวมจากที่ผมพูด หรือที่พวกเราพูด ตรงนั้นจะทำเป็นเรื่อง ๆ ใหม่มั้ยครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

กุลนิษฐ์ ๑/๓

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : อันนั้นมีอยู่แล้วครับ คือให้อนุกรรมการแต่ละคนเอา ๒๐ เรื่องไปแยกกันดูแล้วก็เขียนออกมาแล้ว แต่ว่าวิธีการเขียนของแต่ละคนผมคิดว่าจะใช้เวลาดูให้เป็นอันเดียวกันให้หมดครับ

ประธาน : อันนี้เราไม่ได้ส่งใช้ไหมครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : อันนี้เราไม่ได้ส่งครับ

ประธาน : ถ้าไม่ได้ส่งอย่างนี้ช่วงหลังสงกรานต์รวมได้ไหม

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ได้ครับ

ประธาน : คือมีคนอยากไปศึกษาและไปช่วยเผยแพร่ ช่วยอธิบายชี้แจงให้ชาวบ้านฟัง แล้วถ้าได้มากก็จะเป็นคู่มือให้เขาไปอ่านได้ เราอาจจะได้คนช่วยอีกเยอะครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ขอเรียนข้อมูลเพิ่มเติมนะครับ อันแรกที่เรียนท่านประธานไปในเรื่องของคุณชินกร ไกรลาศ วันพฤหัสบดีนี้ผมจะไปพบอีกครั้งหนึ่ง แต่เมื่อสักครู่นี้โทรศัพท์คุยกันก็เห็นท่านบอกว่าเขียนไว้บ้างแล้ว ที่นี้ก็เอาประเด็นที่เดียวจะมีการหารือนะครับ คืออาจจะไม่ถึง ๒๐ ประเด็นที่เราคุยกันเมื่อเช้านี้ และคิดว่าวันนี้ถ้าเราพอจะคัดเลือกประเด็นเด่น ๆ ได้แล้ว ผมก็จะเอาประเด็นนี้ไปคุยกับท่าน และอธิบายให้ท่านทราบว่าจะแต่ละประเด็นมีเนื้อหาอย่างไร เพราะเท่าที่ทราบมาคือถ้าท่านฟังแล้วก็จะไปแต่งเป็นเพลงแหล่ได้ ผมก็ถามตรง ๆ ว่าที่ท่านไม่รู้ว่าจะมีค่าใช้จ่ายหรือเปล่า ท่านก็บอกว่ามีเท่าไรก็เท่านั้น ถ้าไม่มีก็ไม่มีอะไร เพราะท่านชินกรไม่ได้ทำเพราะอยากได้เงิน แต่ทำเพราะว่าอยากช่วยครับ ซึ่งอาจจะมีประเด็นนิดหน่อยที่ผมต้องไปหารือว่า ถ้าอัดเป็นเสียงแล้วตอนที่แหล่เราอยากจะทำเป็นคล้าย ๆ กับคลิปวิดีโอด้วยไหม ซึ่งตรงนั้นอาจจะต้องมีค่าใช้จ่ายบ้าง แต่ได้คุยกับท่าน ผบ. นาคะ ไวนิดหนึ่งว่าถ้าทำตรงนั้นก็ร่างเป็นโครงการขึ้นมา แล้วก็คงจะไปจ่ายเรื่องห้องถ่ายทำ เพราะถ้าให้ท่านชินกรออกเงินเองก็ดูว่าจะเป็นการรบกวนท่านมากเกินไป อันนั้นก็ขอรับไปดำเนินการ และถ้าได้รายละเอียดอย่างไรผมจะเรียนท่านประธานอีกครั้งหนึ่งครับ

ประธาน : ให้คุณนาคะเตรียมทำโครงการไว้จะได้ไม่เกิดปัญหา เจ้าหน้าที่ต้องระบุวันที่จะเผยแพร่ด้วย

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : เรื่องที่ ๒ ผมได้ขออนุญาตท่านประธานแจกเอกสาร ซึ่งเมื่อวันศุกร์ที่เราคุยกันก็ได้ตกลงกันว่าให้ทำเป็นแผ่นปลิวที่จะเป็นเอกสาร A4 แต่จาก

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

การประชุมงานกันภายในก็รับทราบมาว่าตัวเอกสาร booklet ที่จะแจก ๑๗ ล้านครัวเรือน ที่มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งมันจะมีทั้งหมด ๑๒ หน้า เป็นกระดาษ A5 ก็คือ A4 พับครึ่งแบบนี้ละครับ แล้วก็จะมีอยู่ทั้งหมด ๑๒ หน้า ใน ๑๒ หน้าตรงนี้เขาจะแบ่งให้เรา ๔ หน้า ผมได้วางไว้ใน LINE แล้วว่ามีอะไรบ้าง คืออยากให้ท่านกรรมการได้ทราบนะครับ เพราะว่าในนี้ก็จะมี ๒ หน้า เป็นกระบวนการออกเสียงประชามติว่าเป็นอย่างไร และ ๔ หน้าก็จะเป็นสรุปยอดสาระสำคัญของเรา อีก ๒ หน้าเป็นเหตุผลของฝ่ายว่าทำไมต้องรับร่างรัฐธรรมนูญ อีก ๒ หน้าก็จะเป็นเหตุผลของฝ่ายที่ไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ และมีอีก ๑ หน้าเป็นจดหมายจาก กกต. เพื่อเชิญชวนให้ไปใช้สิทธิออกเสียงประชามติ อันนี้คือ booklet ที่เขาตั้งใจจะทำ

ประธาน : ซึ่งเราไม่เห็นด้วยกับข้อที่บอกว่าทำไมถึงต้องรับร่างรัฐธรรมนูญ และทำไมถึงไม่ต้องรับร่างรัฐธรรมนูญ ตัวนี้ กกต. ไม่เที่ยงธรรมแล้วละ กกต. จะเอาจากที่ไหนมาพูดว่าทำไมถึงต้องรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ เพราะว่าตัวเองไม่ใช่เป็นคนที่จะมีส่วนได้เสีย เราพูดได้ครับ แต่เรายังไม่พูดเลย ที่จะเอาออกมาเนี่ยเราก็ยังไม่เคยบอกเลยครับ เรบอกแต่ว่ารัฐธรรมนูญมีอะไรดีเท่านั้นเอง เพราะฉะนั้นผมก็เรียนกับรองนายกฯ วิษณุ ซึ่งเขาจะประชุมกันนะครับ ที่แรกจะให้คุณบอยกับอาจารย์ชาติชายไป แต่อำจารย์ชาติชายไม่อยู่แล้ว เดี่ยวต้องดูว่าจะให้ใครไปแทนได้ นะครับ คือเราไม่เห็นด้วยกับการที่ กกต. จะไปทำเรื่องนี้ คือไม่ควรจะมีใครมีสิทธิทำนะครับ มันไม่เหมือนกับการประชามติของอังกฤษหรือสกอตแลนด์ที่จะขอเขาเข้าทาง EU ให้รัฐบาลเป็นคนจัดการแล้วก็อธิบายให้ประชาชนฟังถึงผลดีผลเสีย แต่เนี่ยมันเป็นการรับหรือไม่รับร่างรัฐธรรมนูญ ฉะนั้นคุณจะอธิบายผลดีผลเสียของรัฐธรรมนูญได้อย่างไร อันนี้มันอธิบายไม่ได้ครับ ฉะนั้นเราจึงไม่เห็นด้วยถ้าเขาพิมพ์อันนี้เราจะไม่ส่งให้เขาพิมพ์ดีกว่าครับ เพราะว่ามันจะถูกกลบฝังไปด้วยคำพูดเขา และในที่สุดมันจะทำให้เกิดการฟ้องร้องว่าเป็นโมฆะได้ กกต. อาจจะเป็นกลายเป็นจำเลยได้ครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ผมฟังตอนแรกที่เขาบอกว่าจะมี pros and cons นี้ กิ่งง ๆ ครับ แต่วันเสาร์ วันอาทิตย์ที่นั่งทำกันในกลุ่มอนุกรรมการผ่าน LINE ก็ยังนั่งนึกว่าถ้าเราเขียนสรุปย่อไปแล้วเราไม่ cover ประเด็นที่ไม่เห็นด้วยกับเรามันจะเป็นอย่างไรบ้าง เพราะเราที่ไม่รู้ว่าเขาจะหยิบประเด็นอะไรมา แล้วประเด็นที่เขาหยิบมาก็อาจจะเป็นประเด็นที่ไม่ได้ relevance อะไรเลยกับตัวรัฐธรรมนูญก็ได้ แต่ก็ไม่รู้จะทำอย่างไร เพราะว่าเขาเป็นเจ้าของครับ

ประธาน : เราก็ไม่ส่งไปพิมพ์ ถ้าเขามีของเขาอย่างนั้นเราจะสละสิทธิ ๔ หน้า แล้วเราก็ไปพิมพ์ของเราเอง ได้เท่าไรก็เท่านั้นครับ เพราะว่า กกต. มันใจได้อย่างไรว่าข้อเสียที่เขาบอกแล้วเขาไปเอามาจากพรรคนี้ พรรคนี้มันคือเสียงของประชาชน มันเป็นเรื่องที่สมเหตุสมผล อย่างว่าแต่ข้อเสียเลย แม้กระทั่งข้อดี กกต. รู้ได้อย่างไร

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ขออนุญาตให้ข้อมูลเฉย ๆ นะครับ คือวันนี้ผมก็ชักใช้ไล่เรียงเหมือนกันครับ พอได้อนุกรมการทำงานหนึ่งได้เช็กไปที่ กกต. ว่า กกต. ไปเอา pros and cons นี้มาได้อย่างไร เท่าที่ฟังก็คือทางท่าน กกต. ที่รับผิดชอบเรื่องนี้ท่านก็บอกว่าจะไปหยิบเอาจากที่มีเสียงแข็งแ่งอยู่ในสื่อว่าอะไรที่เป็นจุดอ่อน อะไรที่เป็นจุดแข็งก็จะหยิบเอามา แล้วสุดท้ายก็คงจะต้องใช้ดุลยพินิจของตัวเองไปหยิบมาวาง ที่นี้เราก็รับทราบนะครับ คือก็ถามคำถามเดียวกันเหมือนกัน แล้วก็ได้อาตอบมาแบบนี้ครับ

ประธาน : ถ้าเขามีตัวนั้นเราจะสละสิทธิ เราจะไม่ใช่ครับ เราอาจจะแจ้งความด้วยนะครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ดิฉันคิดว่านอกจากเขาไม่ควรจะทำแล้ว เขาก็ไม่มีสิทธิเพราะไม่ใช่หน้าที่ของเขา ในกรณีนี้หน้าที่ของเขาคือจัดให้มีการลงประชามติ แค่นั้นเอง ไม่มีหน้าที่มาอธิบายความหรืออะไรทั้งนั้น ทำไม่ถึงได้ออกนอก mandate ของตัวเอง

ประธาน : เชิญครับ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ขอเสริมนิดเดียวครับ ถ้าพูดถึงอาจารย์สมชัยพอดี ได้ยินมาว่า กกต. ท่านหนึ่งไปพูดกับสื่อว่าจะให้มี debate ระหว่าง กรธ. กับคนที่ไม่เห็นด้วยนะ ครับ ซึ่งอันนี้ผมเข้าใจว่าได้มีการชี้แจงไปแล้วว่าเราจะไม่ทำแบบนั้น แต่เห็นท่านอาจารย์พูดขึ้นมา ก็เลยนำเรียนครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือตอนที่มีการทำประชามติร่างรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ทาง กกต. ก็จะมีประชาสัมพันธ์เฉพาะในแง่ว่ากาบัตรเห็นชอบทำอะไร มีช่องเป็นอย่างไร อธิบายลักษณะการทำประชามติเท่านั้นเอง คือเป็นการณรงค์เชิญชวนให้ออกมานะครับ แต่เราจะไม่พูดว่าอันนี้ดี อันนี้ไม่ดี คือเราจะไม่พูดประเด็นนั้นเลยครับ ซึ่งอันนี้ผมคิดว่า เป็น format ของ กกต. ทั่วโลก ผมก็เพิ่งได้ยินจากข่าวว่าจะมี pros and cons ครับ

ประธาน : ผมได้ยินกับหูของผมเองครับ เมื่ออาทิตย์ที่แล้วมี กกต. ท่านหนึ่งให้สัมภาษณ์

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

Spring News และบอกว่าจะมี pros and cons ก็ยังว่าท่านเอา pros and cons ที่ไหนมา แสดงว่า กกต. ไม่เป็นกลางหรือ และพอดีผมเจอกับอาจารย์วิชญ์ก็เลยบอกได้ว่าข้าพเจ้าจะนัดประชุม ผมก็ฝากไปบอกว่าเราไม่เห็นด้วย แต่เราคิดว่าทำไม่ได้ครับ

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ขออนุญาตท่านประธานครับ คือเรื่องนี้ตั้งแต่ตอนเสนอ ร่างประชามติมาเขาก็พยายามพูดว่า กกต. จะจัดเวที debate ขึ้นมา แล้วมี กกต. ท่านหนึ่งก็มา บอกชี้แจงแถลงว่าจะจัดประมาณ ๑๐ เวที ซึ่งก็พูดกันตอนร่างประชามติบอกว่าทำอย่างนั้นไม่ได้ เพราะมันจะกลายเป็นเรื่องของการที่ กกต. ไปทำเกินกว่าที่จะวางตัวเป็นกลาง แล้วก็พูดย้ำกัน ในการประชุมร่างประชามติว่า กกต. ไม่ควรทำ debate แล้วก็จะต้องไม่ทำด้วย ส่วนในแต่ละ องค์กรหรือแต่ละคนที่จะแสดงความคิดเห็นก็เป็นสิทธิของเขาไป แต่ก็ไปควบคุมว่าการแสดง ความเห็นนั้นจะต้องแสดงโดยชอบ ไม่ใช่เป็นเรื่องของการบิดเบือนหรือข่มขู่อะไรทำนองนั้น แล้วก็ ตกลงกันมาตลอดครับ และบอกว่าในเรื่องของการอธิบายสาระสำคัญ หรือให้ความรู้ความเข้าใจก็ เป็นหน้าที่หลักที่ กรธ. กับหน่วยงานที่ กรธ. จะมอบหมายให้ไปทำ ฉะนั้นตรงนี้ผมเข้าใจว่า เป็นความคิดของ กกต. ท่านหนึ่งที่ยกมาจะออกตลอดเวลา ที่ท่านประธานพูดเมื่อสักครู่นี้คือ เขาพยายามออกมาบอกอีกครั้งว่าจะจัดเวที debate ให้ได้ ๑๐ เวที แต่ข้อดีและข้อเสียนั้นก็ พยายามพูดกันว่าเป็นไปไม่ได้หรอก ถ้าบอกว่า กรธ. บอกข้อดีและข้อเสียได้ก็จะกลายเป็น กรธ. ชี้จุดตัวเองว่าก็ในเมื่อรู้ว่าเป็นข้อเสีย แล้วทำไมถึงเขียนรัฐธรรมนูญออกมาอย่างนี้ ตอนนั้น ก็บอกแล้วว่าถ้าจะให้ กรธ. ช่วยเหลือในการที่จะออกเอกสารเรื่องสัดส่วนในเรื่องของประชามติ เราก็แค่สรุปสาระสำคัญเพื่อชี้แจงว่าในร่างรัฐธรรมนูญมีอะไรบ้างเท่านั้นครับ ซึ่งวันนั้นก็พูดกันเยอะ ในเรื่องนี้

ประธาน : เราจะทำหนังสือไปเป็นทางการว่า ถ้า กกต. พิมพ์ ๑๒ หน้า นั้น แล้วก็ จะมีข้อดีและข้อเสีย กรธ. ขอไม่มีส่วนร่วมด้วย เพราะเห็นว่าเป็นการกระทำความผิดอาญา และจะทำให้ประชามติอาจจะมีผลเสียเป็นโมฆะไปด้วย ซึ่ง กกต. จะต้องรับผิดชอบ แล้วเรา จะเปิดแถลงนะครับ คือถ้า กกต. ไม่เล่นอยู่ในบทบาทของตัวเองแล้ว ผมคิดว่าลำบากครับ เพราะว่า มี กกต. ท่านหนึ่งเองก็พูดในที่วิวันก่อนว่าไม่เห็นด้วยหลายอย่าง เราก็นึกได้ว่าแล้วท่านจะไม่เอา สิ่งที่ไม่เห็นด้วยไปเชิดชูจนกลายเป็นประเด็นเด่นหรือ

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ขออนุญาตท่านประธานครับพอดีมีโอกาสไปอภิปราย

ให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องความสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญหลายเวที เรื่องหนึ่งที่ค่อนข้างถูกถามมาก และเป็นเรื่องหนึ่งที่อยู่ในสาระสำคัญของรัฐธรรมนูญ ก็คือเรื่องของ young voter ประมาณ ๓ ล้านคน ที่เราคิดว่าจะได้เพิ่มขึ้นนี้ นะครับ คือมีคำถามมากกว่ากรณีใดบ้างที่จะมีสิทธิได้รับการเลือก ตรงนี้ผมว่าเป็นหน้าที่ กกต. ที่ควรจะเร่งทำความเข้าใจ เพราะว่าหลายครั้งผมก็เอาคำถามมาปรึกษากับท่านประพันธ์ ก็ยืนยันไปนะครับ ทางนั้นก็บอกว่าได้ข้อมูลไม่ตรงกัน เขาบอกว่าไปถามสำนักงานเขต ซึ่งสำนักงานเขตก็ไม่ได้มีหน้าที่ตรงนี้นะครับ หน้าที่เป็นเรื่องของ กกต. ที่จะต้องมาชี้แจงตรงนี้ เพราะฉะนั้นตรงนี้น่าจะเป็นเรื่องสำคัญมากกว่าเรื่องที่จะมาทำ pros and cons ที่ว่านี้ครับ

ประธาน : ในประชามตินี้ คุณสมบัติของคนที่จะไปลงคะแนนเสียงมันเขียนสอดคล้องกับรัฐธรรมนูญเราไหม ๑๘ ปีในวันลงประชามติ

นายธนาวุฒิ สังข์ทอง : เขียนเหมือนกันครับ

ประธาน : แล้วในรัฐธรรมนูญชั่วคราวเขียนไหม

นายธนาวุฒิ สังข์ทอง : รัฐธรรมนูญชั่วคราวเขียนไว้แล้วว่า ในวันนี้ออกเสียงประชามติ

ประธาน : เพราะฉะนั้น กกต. จะไปอธิบายเป็นอย่างอื่นได้อย่างไร ถึงจะออกกฎหมายไปปิดป้ายตรงนั้นก็ออกไม่ได้ครับ

นายธนาวุฒิ สังข์ทอง : ตอนที่ดูตัวร่างประชามติก็พยายามย้าแล้วว่าเป็นว่าคุณสมบัติที่รัฐธรรมนูญชั่วคราวกำหนดไว้เป็นพื้นฐาน ส่วนอันอื่นก็แค่บอกว่าต้องเป็นแนวทางเดียว ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่รัฐธรรมนูญที่ใช้ในการเลือกตั้งคราวล่าสุดแล้วก็มาเขียนไว้ ซึ่งก็ยึดหลักรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เป็นหลักเพราะเขียนอยู่ครับ เรื่องตัวจำนวนที่เพิ่มขึ้นก็พูดกับ กกต. เหมือนกันว่าเรื่องนี้ กกต. ต้องประสานกับทางกระทรวงมหาดไทย กรมการปกครองถึงจะได้ข้อมูลมา เพราะเรื่องนี้จะมีผลต่อการทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียง แล้วต้องรีบทำให้แล้วเสร็จนะครับ เพราะว่าจำนวนจะเพิ่มขึ้นประมาณ ๓ ล้านกว่าคน ซึ่งตรงนี้จะเพิ่มในเรื่องของการแจกจ่ายบรรดารายชื่อของผู้ที่ต้องมาออกเสียง ซึ่งตรงนี้ กกต. จะต้องรีบไปครับ ซึ่งเขาก็รีบไปแล้วนะครับ ผมก็ไม่รู้ว่าทำไมเขายังมาพูดเรื่อง debate ข้อดีและข้อเสียตรงนี้อีก ทั้ง ๆ ที่ไม่ใช่หน้าที่ของเขา วันนั้นก็พูดกันแล้วว่า กกต. ต้องวางตัวเป็นกลาง แล้วที่เราเขียนให้ กรธ. ไปชี้แจงก็เป็นเรื่อง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

กุลนิษฐ์ ๑/๘

เราต่อสู้ช่วยว่า กกต. ต้องวางตัวเป็นกลาง เขาจะได้ไม่ต้องมายุ่งกับเรื่องการชี้แจง ซึ่งอันนี้เป็น
หน้าที่ของเราโดยแท้ครับ

- ๒/๑

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

เบญจมาภรณ์ ๒/๑

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๒ นี้เนะครับ กกต. จะมีหน้าที่เฉพาะเรื่องเผยแพร่หลักเกณฑ์การทำประชามติ มันอยู่ในตัว พ.ร.บ. เลย คนที่มีหน้าที่รับผิดชอบที่ชี้แจงในเรื่องที่ทำประชามติคือหน่วยงานเจ้าของเรื่อง แต่บังเอิญของเราเนี่ย กรธ. ไม่ใช่หน่วยราชการถึงต้องเขียนในร่าง พ.ร.บ. ประชามติว่าให้เราเป็นคนเผยแพร่ ใน พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยประชามติ หน่วยงานเจ้าของเรื่องจะเป็นคนทำหน้าที่ที่จะชี้แจง ก็คือเหมือนกับของ กรธ. อย่างสมมุติว่าบางหน่วยเทศบาลส่วนมากเขาจะทำประชามติในเรื่องของท้องถิ่น หน่วยงานอันนั้นเขาจะต้องชี้แจงว่าเขาจะทำถนนตรงนี้มันคืออะไรเป็นเพราะอะไรเขาจะเป็นคนชี้แจง กกต. เพียงแต่ว่าจัดอธิบายหลักเกณฑ์เท่านั้น ช่องนี้มันจะมีแค่ ๒ นะ มีเห็นชอบ ไม่เห็นชอบ อะไรเนี่ยครับ คนมีสิทธิมีใครบ้าง แล้วก็เชิญชวนให้ออกมาใช้สิทธิก็เขียนอยู่ในกฎหมายฉบับนั้นอยู่แล้ว ที่นี้รูปแบบที่เขาพูดนี้เขาคงติดในเรื่องเขาทำตอนเลือกตั้งเชิญคนโน้นคนนี้มาประชุมกัน เขาติดอันนั้นมา

ประธาน : แล้วเขาสามารถบอกได้ไหมว่าถ้าเลือกเบอร์ ๑ คืออย่างไร ไม่คืออย่างไร

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : คือวันนั้นที่ไปครั้งแรกที่ท่านประธานส่งผมไปกับท่านอภิชาติ กกต. พยายามจะบอกว่าเขาจะใช้รูปแบบการประชามติของสกอตแลนด์ ซึ่งทุกคนก็บอกว่าไม่ใช่ อันนั้นสกอตแลนด์เพื่อให้ตัดสินใจว่าจะเอาไม่เอา เขาถึงมาแถลงข้อดีข้อเสียได้

ประธาน : นั่นมันระดับประเทศเขา ตัวรัฐบาลเขาเป็นคนจัด แล้วกฎหมายเขาจะเป็นอย่างไรก็ไม่รู้ แต่ของเรานี้รัฐธรรมนูญมันบอกมาให้ กกต. มีหน้าที่จัดเฉย ๆ ไม่ใช่ไปบอกว่าดีหรือไม่ดี ถ้าขึ้นบอกได้ในวันข้างหน้าเลือกพรรค ก. จะดีอย่างนี้ จะเลวอย่างนี้ เลวมี ๒ ข้อ ถ้าเลือกพรรค ข. มีดีข้อเดียว มีเลว ๕๐ ข้อ อย่างนี้มันจะเหลือความเป็นกลางตรงไหนเชิญครับ

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : จริง ๆ ผมคิดว่า กกต. อาจจะไม่อยู่ในวิสัยในการที่ทำข้อดี ข้อเสียได้ เพราะรัฐธรรมนูญของเรานั้นมันต้องอ่านเป็นองค์รวม ไม่ใช่หยิบเอามาตรานี้ มาตราเดียวแล้วไม่ดี มาตรานี้มาตราเดียวแล้วดี ซึ่งในจำนวนที่ท่านอาจารย์ศุภชัยบอกมาว่าอย่างละ ๒ หน้าฉันไม่คิดว่าจะสามารถอธิบายได้ว่าที่มันครบถ้วนนะครับว่าอะไรที่มันดี อะไรที่มันไม่ดี เพราะฉะนั้นผมไม่คิดว่า กกต. จะทำได้ แล้วถ้าสมมุติว่าทำแล้วเกิดมีเรื่องที่มันไม่ครบถ้วน แล้วมีใครชี้ให้เห็นได้ว่ามันไม่ครบถ้วนตรงนั้น กกต. ก็จะกลายเป็นคนที่ขาดความเป็นกลาง เช่น ถ้าสมมุติของเราไม่ดีก็บอกว่าอันนี้ขาด เท่ากับเหมือนกับว่าจงใจในการที่ไม่ใส่ข้อไม่ดี

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

เบญจมาภรณ์ ๒/๒

ประธาน : ผลดีผลร้ายอาจจะกลายเป็นคนบิดเบือนเสียเอง

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : ครับ ตรงส่วนนี้ หรือแม้กระทั่งข้อดีของเราซึ่งมากมาย เขาใส่ขาดไปบางข้ออะไรต่าง ๆ เราก็อาจจะบอกได้ว่าเขาขาดความเป็นกลางไม่ต้องการให้รัฐธรรมนูญนี้ผ่าน เพราะฉะนั้นผมไม่คิดว่า กกต. จะอยู่ในวิสัยในการที่ทำการเป็นข้อดีข้อเสีย ผมคิดว่าสิ่งที่น่าจะปล่อยให้ไปตามธรรมชาติ นั่นคืออย่างเรานี้เราก็บอกว่าเราใช้เวลา ๑๘๐ วัน ในการที่จะจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ เราก็ต้องคิดว่าทุกเรื่องไม่ว่าจะอยู่เรื่องอะไรอย่างไร เรามีข้อดี เราอธิบายได้ ผมไม่เกรงอะไร หรือแม้ไม่ห้ามอะไรถ้าใครจะไปชี้บอกว่าอะไร ข้อดี ไม่ได้ แต่พวกนี้มันก็เป็นเรื่องธรรมชาติที่อยู่ในการวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ต่างฝ่ายต่างหาข้อแก้ะไรต่ออะไรกันได้ เพราะฉะนั้นผมก็คิดว่า น่าจะมีคนใดคนหนึ่งไปบอก

ประธาน : แต่ผมมั่นใจว่าผิดแน่ ๆ ครับ กกต. ผิดแน่ ๆ เพราะคุณไปเอาคนแต่ละ คนที่เขาพูดเขาชอบหรือไม่ชอบรัฐธรรมนูญ แล้วไปเอามาใส่นี้ มันเท่ากับ กกต. stamp รับรอง ความถูกต้องของข้อเสีย ข้อดีเหล่านั้น ถ้ามว่า กกต. มีหน้าที่หรือมีอำนาจในการที่จะรับรองอย่างนั้น จริงหรือ เช่น มีคนเขาบอกว่าการปฏิรูปการศึกษาของเราไม่ดี เพราะไม่ได้ทุนไปจนถึง มัธยมปลาย แล้วก็ไปบอกว่าข้อเสียคือไม่ได้ให้ทุนไปถึงมัธยมปลาย ถ้ามว่าเรามีคำชี้แจงอะไรไหม เรามีออกพะเรอเกวียน กกต. รู้ได้อย่างไร เพราะฉะนั้นผมคิดว่ามันเป็นไปไม่ได้ที่ กกต. จะไปทำ อย่างนั้น วันก่อนที่ผมได้ยินผมก็ LINE ไปถามอาจารย์เจษฎ์ว่าที่สกอตแลนด์มันพูดอย่างไร แต่ว่า สกอตแลนด์มันเป็นเรื่องของมันง่ายกว่าว่าประเทศจะเข้าหรือจะออก จะอยู่หรือจะออกจาก EU มันมีผลดีผลเสียของมันซึ่งตายตัว แต่อันนี้รัฐธรรมนูญมันจะมีผลดีผลเสียตายตัวได้อย่างไร มันมีตั้ง ๒๗๙ มาตราแล้วเราก็บอกแล้วว่ามันไม่มีใครได้ร้อยเปอร์เซ็นต์ในรัฐธรรมนูญ เราเองเรายังไม่ได้ ร้อยเปอร์เซ็นต์เลย ที่เราใส่อันโน้นใส่อันนี้เข้าไป เราก็ก๊น ๆ ใจอยู่หลายเรื่องเหมือนกันแหละ แต่ว่ามันพอไปกันได้เราก็ใส่ให้ ถ้าอย่างนั้นอาจจะต้องรบกวนท่านประพันธ์เสียแล้วกระมัง ไปกับบอยที่ทำเนียบ ๔ โมงวันนี้ไหวไหม เพราะว่าเป็นผู้ใหญ่หน่อยจะได้ไปยืนยันเขาว่าอายนี้ มันไม่ถูกต้อง แล้วถ้าเขายังยืนยันก็บอกว่าเราก้จะไม่ขอส่งไปร่วมพิมพ์ด้วย แล้วเราจะมีหนังสือ ทักท้วงมาเป็นทางการ ขอโทษเลยเดือดร้อนท่านประพันธ์ ยืนยันเราเห็นว่า กกต. ไม่มีอำนาจ ถ้าทำก็จะเป็นการปฏิบัติหน้าที่ที่ไม่เที่ยงธรรม เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ แล้วเราจะเตรียมตัวไว้ก่อน ดีไหมครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

เบญจมาภรณ์ ๒/๓

ประธาน : เราก็เตรียมของเรา ถ้าเราไม่ให้เขาพิมพ์เราก็พิมพ์ของเราเองก็ได้ เพราะเราก็มีงบประมาณพอพิมพ์ได้ใช้ใหม่ครบขนาด เราพิมพ์เองก็ได้ใช้ใหม่

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : คราวนี้จะขออนุญาตท่านประธานนะครับ ที่หารือกันเมื่อวันศุกร์ แล้วก็ที่เราเข้ามาเข้าที่ประชุมตรงนี้ แล้วเมื่อเช้าเราคุยกันอีกทีหนึ่ง โดยสรุปเราคิดว่าเนื้อหาสาระจะมีอยู่ทั้งหมด ๓ กลุ่มด้วยกัน กลุ่มแรกเป็นเรื่อง มันอยู่ในเอกสารที่ขออนุญาตแจก เรื่องกระบวนการขั้นตอนในการร่างรัฐธรรมนูญ ตรงนั้นทางอนุกรรมการเขาใช้คำว่า กว่าจะมาเป็นรัฐธรรมนูญ ประชุมกี่ครั้ง รับฟังกี่ครั้ง อันนี้ก็เอามาจากที่ท่านประธานได้แถลงเมื่อวันที่ ๒๙ นะครับ อันนั้นเป็นเรื่องแรก

เรื่องที่ ๒ นี่คือ เรื่องใหม่ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเรื่องใหม่ในรัฐธรรมนูญนี้เราหยิบออกมา ก็ประมาณ ๑๖ เรื่อง ความจริงมากกว่านี้ก็ได้ แต่ตอนนั้นเรากังวลเรื่องเนื้อที่เรื่องว่ามันมีที่พอหรือเปล่า ก็เลยหยิบเอามาเรียงไว้ก่อนว่าจะมาของ wisdom จากกรรมการนะครับว่าเราจะเอา ๑๖ หรือเอา ๒๐ ดีไหม อะไรที่มันหายไป แต่ตอนที่คุยกันนี้ต้องเรียนว่าเรากังวลว่าเนื้อที่มันจะไม่พอ เพราะว่าตอนแรกเขาบอกว่า A5 ๔ หน้าครับ ก็กลัวจะไม่พอ อันนั้นเป็นส่วนที่ ๒ นะครับ

เรื่องที่ ๓ เป็นเรื่องประชาชนและสังคมจะได้อะไรจากตัวร่างรัฐธรรมนูญของเรา ก็เขียนออกมาเป็น ๑๐ หน้า ไอเดียจริง ๆ ตอนที่เรามีข้อจำกัดเรื่องของ A5 ๔ หน้าเนี่ย บางเรื่องเราจะเขียนเป็นคล้าย ๆ มี text มีข้อความ แล้วก็ก็มีกล่องนะครับ กล่องก็จะคล้าย ๆ กับหน้าหลังที่เป็นกล่องที่เอามาวางไว้เพื่อจะเน้นจุดที่เราเห็นว่าสำคัญ แต่ว่า artwork จะเป็นอย่างไร ตอนที่เรารวบรวมก็คิดว่าเราอาจจะวางไว้เฉย ๆ ก่อน แล้วเดี๋ยวให้คนที่ทำ artwork ไปทำ คราวนี้สิ่งที่อยากได้คำแนะนำจากท่านประธานและกรรมการก็คือว่าเราทำไว้ ๓ เรื่องนี้เสร็จแล้วก็เรื่องแรกเดี๋ยวผมจะไปตรวจสอบจากที่ท่านประธานพูดดูว่าจะต้องเติมอะไรอีก เรื่องที่ ๒ ซึ่งเป็นเรื่องใหม่ผมไม่แน่ใจว่าตัวข้อความเดียวเราไปปรับเปลี่ยนได้ เพราะว่าเราทำมาหลาย version เหลือเกินครับ แล้วก็ตอนที่ระดมสมองกันเมื่อเช้านี้ก็เลยตัดคำมาวาง ๆ ไว้ก่อน ยังไม่ได้มีความสละสลวยอะไร เพราะว่าวันเสาร์ วันอาทิตย์นี้ทำกันมาไม่รู้กี่ version แล้วครับ แล้วสุดท้ายเมื่อเช้านี้ก็เลยหยิบโน่น หยิบนั่น หยิบนี้มาวาง เดี่ยวไปปรับถ้อยคำได้ ที่อยากให้ท่านกรรมการผ่านตานิดหนึ่ง แล้วก็แนะนำว่ามันขาดประเด็นอะไรไปหรือเปล่า เรื่องของประชาชนและสังคมจะได้อะไรนี้ ก็อยากขอว่ามันขาดประเด็นอะไรไปหรือเปล่า ถ้าขาดเราจะได้อะไรไปเติม แล้วก็ตัวรายละเอียดคงจะต้องวางไว้ตามพื้นที่ที่เราได้ครับ คือถ้า กกต. เขาฟังข้อท้วงติง

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

แล้วเข้าใจนี้ แล้วเขาให้พื้นที่กับเราเพิ่มเราก็เขียนยาวขึ้นได้ แต่หัวข้อก็จะทำให้ครบทุกหัวข้อ แต่ถ้าพื้นที่มันมีแค่นี้เราก็ต้องเขียนสั้นหน่อย ก็เลยอยากจะขอความเห็นท่านกรรมการครับ คือวิธี ๑ ก็คือท่านกรรมการก็แนะนำเลยถ้านึกออก อีกวิธีหนึ่งก็อาจจะแจ้งมาก็ได้ เพราะผมนัดอนุกรรมการเอาไว้ประชุมพรุ่งนี้ด้วยเพื่อที่จะทำตรงนี้ให้เสร็จ ด้วยความเป็นห่วงว่างานมันจะไม่เสร็จก็เลยนัดทางอนุกรรมการมาดูนะครับ ตอนพรุ่งนี้เช้า ๙ โมงนะครับ ยังไม่ได้แจ้งท่านอาจารย์จรี อาจารย์เอียรชัยเลย

ประธาน : มีใครอยากแก้อะไรไหมครับ เราจะไล่ไปที่ละข้อไหม

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ดีเหมือนกันครับ ไล่ไปที่ละข้อ

ประธาน : มีตัวนี้ไหม คุณเป็นคนอ่าน เลขานุการกับผู้ช่วยไม่อยู่หมดเลย

นายนาถะ ดวงวิชัย : ขออนุญาตครับ ข้อที่ ๑ ข้อเสนอเรื่องโครงสร้างและเนื้อหาที่จะบรรจุใน

ประธาน : อันนั้นไม่ต้องเอาส่วนที่ ๑ เลย

นายนาถะ ดวงวิชัย : ส่วนที่ ๑ กระบวนการขั้นตอนในการร่างรัฐธรรมนูญ กว่าจะมาเป็นรัฐธรรมนูญ ประชุม ๑๑๕ ครั้ง รับฟังมากกว่า ๓๐ ครั้ง รับความเห็นจากทุกกลุ่ม มีทั้งหมด ๒๗๙ มาตรา แก้ไขจากร่างเดิม ๘๘ มาตรา ยุบรวม ๖ มาตรา ร่างใหม่ ๑๕ มาตรา

ประธาน : อันนี้ ๓ บรรทัดแรกคงไม่ต้องแล้ว

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ท่านประธานครับ กว่าจะมาเป็นรัฐธรรมนูญหรือว่า กว่าจะมาเป็นร่างรัฐธรรมนูญครับ

ประธาน : ใส่ร่างไป

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ท่านประธานครับ รับฟังมากกว่า ๓๐ ครั้งนี้เราน่าจะบอกนะครับว่าเราไปที่ไหนบ้าง อย่าง ๔ ภาค ๓๐ ครั้งนี้เขาไม่ทราบนะครับว่าเราไปฟังที่ไหนบ้าง ถ้าเราใส่ไปให้มีรายละเอียดชนิดหนึ่งก็จะดีที่เราฟังจากหลาย ๆ ส่วนของประเทศไทย

นายธิตินันท์ เชื้อบุญชัย : ผมว่าใส่เป็นรับฟังทั่วทุกภาคมากกว่า ๓๐ ครั้ง

ประธาน : ถ้าเอามารวมกันจะได้ไหม รับฟังทั่วทุกภาคจากภาคส่วนต่าง ๆ มากกว่า ๓๐ ครั้ง แล้วมีจดหมาย มีหนังสือเสนอแนะก็ฉบับครับ มี ๕๐๐ กว่าฉบับได้ไหม

นายนาถะ ดวงวิชัย : ประมาณนั้นครับ เดียวอย่างไรผมเอาให้ท่านอาจารย์อีกทีแล้วกันครับ มัน ๕๐๐ กว่าฉบับได้ครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

เบญจมาภรณ์ ๒/๕

พลเอก อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ : ขออนุญาตท่านประธานครับ ในการที่จะไปบรรยายสรุปในที่ต่าง ๆ นี่นะครับ กระบวนการขั้นตอนในการร่างรัฐธรรมนูญเราจะพูดถึงกรอบการจัดทำร่างรัฐธรรมนูญที่มาจากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) มาตรา ๓๕ แล้วก็กรอบการร่างรัฐธรรมนูญตามความมุ่งหมายของ คสช. ด้วยไหมครับ ควรจะกล่าวหรือควรจะตัดออกไปเลย

ประธาน : คือตัวนี้มีมันถูกจำกัดด้วย ๔ หน้าที่เขาให้เรา เพราะฉะนั้นถ้าเราไปลงรายละเอียดมากขึ้นเท่าไรสาระใหญ่ก็จะเหลือน้อยลง

พลเอก อภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ : อันนั้นผมเข้าใจ อันนี้ที่ผมเรียนถามหมายถึงว่าเวลาที่พวกเราจะไปบรรยายในสถานที่ต่าง ๆ จะใช้หัวข้ออันนี้ด้วย เราควรจะต้องกล่าวถึงไหมครับ

ประธาน : คือดูระยะเวลา ถ้าระยะเวลาน้อย อย่างสมมุติชั่วโมงครึ่งไม่เกิน ๒ ชั่วโมงมันก็สาระสำคัญจะหมดแล้ว แต่ถ้าเขาให้เวลามาก เราก็เล่าอะไรของเราไปเรื่อย ๆ ตั้งแต่ต้นจนจบได้ คือทำไว้หลาย ๆ version เพื่อมีชั่วโมงหนึ่งจะพูดเรื่องอะไร ๒ ชั่วโมงพูดอะไร ๓ ชั่วโมงพูดอะไร ถ้าทั้งวันพูดอะไร พอถ้าทั้งวันนี้เราก็ลงรายละเอียดทีละหมวดเลย แต่ถ้าให้ชั่วโมงเดียวมันก็ต้องเอาตัว hit the point เลย แล้วก็ดูกลุ่มผู้ฟังว่าเป็นกลุ่มทางไหน ถ้าเป็นสตรีเยอะเราก็หยอดเรื่องสตรี ถ้าเป็นชุมชนเราก็หยอดเรื่องชุมชน ถ้าเป็นข้าราชการเราก็หยอดเรื่องข้าราชการ คือสุดแต่ว่าวันนี้ที่อาจารย์ศุภชัยไปทำนี่มันจะมีพวกนี้แต่ละเรื่อง ๆ ไว้ แล้วพวกเราเวลาไปนี่เราก็ดูทั้ง audience ดูทั้งเวลา แล้วก็ใส่ตัวนี้เข้าไปเป็นคู่มือ อาจจะต้องทำคู่มือเฉพาะพวกเรา ๒๑ เล่ม ๒๕ เล่ม เพื่อท่านที่ปรึกษาด้วย เมื่อก่อนอาจารย์จุมมีอะไร

นางจุม วิจิตรวาทการ : อันนี้ต้องขอประทานโทษอาจารย์ศุภชัยเพราะไม่ได้มีโอกาสไปช่วยอาจารย์ แต่ว่าได้ส่งคนไปช่วยนะคะ ตรงแก้ไขจากร่างเดิม ๘๘ มาตรา ยุบรวม ๖ มาตรา ร่างใหม่ ๑๕ มาตรา ดิฉันคิดว่าไม่เอาดีกว่าไหม

ประธาน : ไม่เอาแล้ว

นางจุม วิจิตรวาทการ : เพราะมันเป็นรายละเอียดเดี๋ยวก็พูดมากกันอีกนะคะ

ประธาน : ที่ผมพูดในวันที่ไปชี้แจง สปท. สนช. เพราะว่าเราเคยเสนอครั้งแรกร่างชั่วคราว แล้วเราก็ต้องไปบอกเขาว่าพอมาบัดนี้สำเร็จแล้วนี่มันแก้จากของเดิมเท่าไร แต่ว่าถ้าเป็นสำหรับประชาชนทั่วไปเขาก็ไม่ต้องรู้อันนี้ ผมคิดว่าถ้าแก้แบบนี้จะได้ไหมครับว่ากว่าจะมาเป็นร่างรัฐธรรมนูญ ประชุม ๑๑๕ ครั้ง รับฟังทั่วทุกภาคจากภาคส่วนต่าง ๆ มากกว่า ๓๐ ครั้ง

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

มีผู้ส่งความคิดเห็นมาเสนอแนะมากกว่า ๕๐๐ ฉบับ ร่างสุดท้ายมีทั้งหมด ๒๗๙ มาตรา block ก็อาจจะยังเท่าเดิม

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ พอเอามาทำเป็นตัวสำเร็จรูปนี้ ตรงนี้คือตอนแรกเขียนไว้เป็น text นะครับ แล้วก็พอลุ่กันในอนุกรรมการนี้ก็บอกว่าบางที่ข้อความมันเยอะไป ชาวบ้านอาจจะไม่ค่อยอยากอ่าน เราก็เลยนึกว่าตรงนี้เราอาจจะทำเป็นคล้ายๆ เป็น bullet ไปให้เขาเห็น จริง ๆ อันนี้ผมเรียกชื่อว่าเป็น fact and figures ครับให้เขาเห็นว่ามีส่วนไหนจริงตอนแรกเราเขียนไว้ด้วยนะครับ นักข่าวเคยถามท่านอาจารย์ว่ามีกี่ค่านะครับ ไปนับคำดูแล้ว ๔๐,๑๘๔ คำเลยนะครับ ดูเยอะไปก็เลยไม่เอามาใส่ไว้

ประธาน : ผมให้เนื้อไป แล้วอาจารย์จะไปตัดทอนอย่างไร

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ตรงนี้ถ้าอย่างไรเดี๋ยวผมรับ ไปตัดแล้วก็ไปวางรูปเล่มให้ดู

ประธาน : ไปส่วนที่ ๒

นายนาถ ดวงวิชัย : ส่วนที่ ๒ เรื่องใหม่ในรัฐธรรมนูญ

ประธาน : ในร่างรัฐธรรมนูญ

นายนาถ ดวงวิชัย : ในร่างรัฐธรรมนูญ ข้อ ๑ ประชาชนได้รับสิทธิเสรีภาพที่เป็นจริงอะไรที่ไม่ห้ามหรือไม่มีกฎหมายบัญญัติไว้ประชาชนก็ยังได้สิทธิ

ประธาน : เดี่ยวเอาทีละข้อ ตรงนี้น่าจะคลาดเคลื่อนนิดหน่อย น่าจะเป็นอะไรที่ไม่ห้ามไว้ในกฎหมายหรือรัฐธรรมนูญประชาชนย่อมมีสิทธิทำได้ ต่อไปครับ

นายนาถ ดวงวิชัย : ข้อ ๒ ประชาชนและชุมชนมีสิทธิได้รับทราบและเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ เสนอเรื่องราวร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐและได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว มีสิทธิและได้รับการคุ้มครองในการติดตาม เร่จรั้ ร้องทุกข์ หรือฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐ มีสิทธิอนุรักษ์ ฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามทั้งของท้องถิ่นและของชาติ จัดการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน และเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน

นายอัชพร จารุจินดา : เรียนท่านประธานครับ คือความจริงอันนี้มันสิทธิดั้งเดิมมันมีอยู่ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ อยู่แล้ว เดิมเราไม่เขียนด้วยซ้ำไป แล้วเขาก็ร้องกันมา เราก็เขียน

เสร็จแล้วมันจะมีข้อความเช่นเดียวกันอยู่ในหน้าที่ ๓ หัวข้อส่วนที่ ๓ ประชาชนจะได้อะไรจากร่างรัฐธรรมนูญในข้อ ๘ ข้อสุดท้ายของหน้า ๓ ข้อความอย่างเดียวกันครับ มันไปไว้ในหน้า ๓ หัวข้อเดียวกันก็พอว่าประชาชนจะได้อะไร

ประธาน : ถ้าข้อ ๒ จะเขียนแต่เฉพาะว่าสิทธิของประชาชนที่เพิ่มขึ้นแล้วก็จาระไนสัก ๓-๔ อย่างที่เราเพิ่มขึ้น เพราะนี่เราอยู่ในหัวข้อเรื่องใหม่ในร่างรัฐธรรมนูญ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ได้ครับ ตอนที่เขียนนี้ข้อ ๑ ข้อ ๒ จะเป็นเรื่องสิทธิ แล้วก็พยายามใส่คำว่า ชุมชน ไปด้วย แต่คราวนี้เดี่ยวเอาแบบที่ท่านประธานว่าแล้วก็ที่ท่านอัครว่านครบก็คือนั่นอันก็ไปใส่ไว้ข้างหลัง คราวนี้เรื่องสิทธิถ้าเรามีข้อ ๑ ข้อ ๒ ที่จะเขียนเฉพาะสิทธิที่ได้เพิ่มขึ้นแล้วนี่ไม่แน่ใจว่าจะพอหรือยังครับเรื่องสิทธิ

ประธาน : ก็ถ้านึกถึงว่าหัวข้อเราอยู่ในเรื่องใหม่นี้มันก็น่าจะพอ เชิญครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมคิดว่าเรื่องที่เราเพิ่มหมวดหน้าที่ของรัฐที่แยกออกมาจากเรื่องแนวนโยบาย มีความชัดเจนในเรื่องนี้ว่ารัฐจะต้องทำอะไร

ประธาน : เดี่ยวอันนั้นไปอยู่ที่ข้อ ๓ ก็ได้ อันนี้เอาเรื่องใหม่ จะเริ่มต้นว่านอกเหนือจากสิทธิที่มีอยู่แล้ว รัฐธรรมนูญนี้ยังได้เพิ่มสิทธิใหม่ ๆ เข้าไปอีก เช่นอะไรอย่างนี้เราก็ใส่เข้าไป

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะของใหม่ในข้อ ๑ เรื่องส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณีอันนี้ นอกจากส่งเสริมแต่เราเปิดให้พื้นที่ให้เขาทำงานได้ แล้วก็ทำงานร่วมกับภาคส่วนอื่น ๆ ของสังคม อันนี้คืออะไรใหม่ที่เขาเรียกร้องมาแล้วเราให้เขา

ประธาน : วันก่อนผมไปหา หาไม่เจอมันอยู่ไหน

นางจรี วิจิตรวาทการ : มีค่ะ

ประธาน : ยังอยู่นะครับ เราไม่ได้ทำเขาดกไปนะพื้นที่เขาอยากได้

นางจรี วิจิตรวาทการ : ไม่ได้ตกค่ะ

ประธาน : ข้อ ๓ ก็เป็นที่อาจารย์อุดมว่าคือกำหนดให้เป็นหน้าที่ของรัฐในการจัดบริการเพื่อให้สิทธิของประชาชนแต่ละต้องได้หรือสมบูรณ์ขึ้นอะไรทำนองนี้ คือของอาจารย์เดิมในข้อ ๓ ก็พูดทำนองคล้าย ๆ อย่างนั้นแต่ไม่ได้พูดถึงหน้าที่

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ อยู่ในมาตรา ๕๗ (๑) และจัดให้มีพื้นที่อนุรักษ์ฟื้นฟูส่งเสริม และจัดให้มีพื้นที่สาธารณะสำหรับกิจกรรมที่เกี่ยวข้องรวมทั้งส่งเสริม

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

เบญจมาภรณ์ ๒/๘

และสนับสนุนให้ประชาชน ชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ใช้สิทธิและมีส่วนร่วมในการ
ดำเนินการด้วย อันนี้เป็นของใหม่

ประธาน : ในนี้เขาอาจจะยกเป็นตัวอย่างทั้งเรื่องงบประมาณของสตรี แล้วก็
อีกอันหนึ่งก็คือเรื่องที่ไม่ค่อยได้พูดถึง คือทิศทางของการพัฒนาที่เราให้หนักถึงจิตใจมาตราอะไร
ตัวนั้นผมคิดว่าเราพูดถึงน้อยมาก ผมเองเวลาจะพูดผมก็นึกถึงคำมันไม่ค่อยออก ข้อ ๓ ได้แล้ว
ใช่ไหมครับ ไปข้อ ๔

นายนาถะ ดวงวิชัย : ข้อ ๔ ได้วางระบบการเมืองป้องกันคนโกงเข้ามาทำงาน
การเมืองอย่างเข้มแข็งเด็ดขาด ตั้งแต่ไม่ให้สมัครผู้แทน และเมื่อเข้ามาดำรงตำแหน่งก็วางกลไก
การตรวจสอบจากองค์กรอิสระ หน่วยงานรัฐบาลและภาคประชาชน พรรคการเมืองจึงต้อง
คัดเลือกคนใจซื่อมือสะอาด เก่งจริงเข้ามา เมื่อคนดีมาเล่นการเมืองการบริหารบ้านเมืองก็โปร่งใส
มีคุณภาพ

ประธาน : มีอะไรไหมครับข้อนี้ ไปข้อ ๕ ครับ

นายนาถะ ดวงวิชัย : ข้อ ๕ ให้ทุกคนไม่ว่ายากดีมีจนมีสิทธิเสมอภาคทางการเมือง
๑ คน ๑ เสียงไม่ว่าจะเลือกใครทุกคะแนนมีความสำคัญไปเฉลี่ยให้ผู้ที่เราเลือก และให้คนทุกกลุ่ม
ทุกอาชีพส่งคนสมัคร ส.ว. ได้

ประธาน : ไม่ใช่ส่งคน ลงสมัคร เขิญครับ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ จะแยกเรื่องความเสมอภาคทางการเมือง
๑ คน ๑ เสียงกับการให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรง

ประธาน : ส.ว. หรือ ใช่ ดีครับ แยกเป็นข้อ ๕/๑ ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วม
ทางการเมืองอย่างได้ผลจริงจัง ให้ประชาชนเป็นการมีส่วนร่วมอย่างจริงจังโดยให้ทุกกลุ่มอาชีพ
ลงสมัครรับเลือกเป็น ส.ว. ได้ ข้อ ๖

นายนาถ ดวงวิชัย : ข้อ ๖ วางขั้นตอนการปฏิรูปประเทศที่เป็นปัญหาหมักหมมมานาน ๗ ด้านให้เสร็จภายใน ๕ ปี อาทิเรื่องการลดความเหลื่อมล้ำไม่เท่าเทียมกันของคนจนกับคนรวย คำนี้ถึงปากท้องประชาชน การทำมาหากิน การดูแลสุขภาพตั้งแต่เกิดจนตาย การส่งเสริมความสามัคคีปรองดอง

ประธาน : เรามีอยู่ที่ไหนคำว่า ปรองดอง เราเคยมีใช้ไหม

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : ในคำปรารภครับ รักสามัคคี ปรองดองที่เขียนไว้

ประธาน : เอาออกเสียดีไหมครับ เพราะนี่คือจุดอ่อนของเรา ที่เราคิดไม่ออกนาน ๆ จะมีคนมาทวงสักที

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ขออนุญาตท่านประธานครับ ๗ ด้านถึงแม้ว่าจะไม่มีพื้นที่คือใจนี้อยากจะให้เขียนหลัก ๆ ลงไปนะครับ เพราะไม่อย่างนั้นคนอ่านก็จะงงเหมือนกันว่า ๗ ด้านนี้มันเรื่องอะไร แม้ว่าเราจะรู้เรื่องการศึกษา เรื่องกระบวนการยุติธรรมอะไรยกตัวอย่างนะครับ แต่เราเน้นอยู่ ๒ เรื่องนี้ผมจำได้ แต่ที่นี้เราไปเขียน ๗ ด้านมันก็เหมือนกับเขียนไปเพื่อให้มันดูว่าเราพยายามจะให้ข้อมูลแต่ที่คนอ่านก็ไม่ได้ประโยชน์อะไร เพราะไม่รู้ว่าจะเน้นอะไร ขออนุญาตครับ

ประธาน : เติมตัวอย่างไปด้วย เช่น ด้านการศึกษา กระบวนการยุติธรรม จุดเน้นของเรา

นายสุพจน์ ไข่มุกด์ : มันจะมีเรื่องที่ดินครับ ที่การจัดสรรที่ดิน ที่อยู่อาศัย

ประธาน : อันนั้นไม่ใช่ปฏิรูป อันนั้นเป็นหลักใหญ่ที่เราวาง ไปข้อ ๗

นายนาถ ดวงวิชัย : วางยุทธศาสตร์ชาติที่จะต้องพัฒนาอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง เป็นเป้าหมายระยะยาว ๒๐ ปี ให้ทุกรัฐบาลต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด อาทิ จัดระบบบริหารกระบวนการตามยุทธศาสตร์ การวางกลไกการกระจายการถือครองที่ดิน การช่วยเหลือชาวไร่ชาวนาที่ยากไร้ การคุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์ วิธีที่ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม และมีส่วนร่วมในการเสนอความเห็น การจัดงบประมาณของรัฐต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

ประธาน : อันนี้ ๒ เรื่องปนกันแล้วกระมัง เพราะว่าตั้งแต่การช่วยเหลือชาวนาชาวไร่ คุ้มครองกลุ่มชาติพันธุ์ มันไม่ได้อยู่ในยุทธศาสตร์ชาติ อันนี้มันเป็นตัวของมันเองลอย ๆ จะเปลี่ยนเป็นว่ามีแนวทางในการคุ้มครองและพัฒนาใหม่ ๆ เช่น การวางกลไก เราไม่พูดถึง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

กุลนิษฐ์ ๓/๒

ยุทธศาสตร์ การวางกลไกการกระจายการถือครองที่ดิน การช่วยเหลือชาวไร่ชาวนา ไม่ใช่ที่ยากไร้นะครับ การช่วยเหลือชาวไร่ชาวนาให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน อันนี้ก็เป็นของใหม่ของเรา เราไม่ได้ไปเพิ่มราคา การคุ้มครองชาติพันธุ์ และที่เหลือก็คงเอาออกได้ ข้างหน้าก็เอาออก ยุทธศาสตร์ ถ้าจะเขียนก็เขียนอีกอันหนึ่งเลย แต่ว่ามันยุทธศาสตร์สมควรพูดไหม มันก็ยังหลวม ๗ นะครับ แต่ว่าเป็นหลักใหญ่ของรัฐบาล ของนายกรัฐมนตรี

- ๔/๑

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

ณัฐวัฒน์ ๔/๑

นายภัทร คำพิทักษ์ : ถ้าเป็นพวกสร้างกลไกให้มีกำหนดเป้าหมายการพัฒนาประเทศโดยมียุทธศาสตร์ชาติอย่างนี้ นะครับ อาจจะพอได้

ประธาน : แยกไว้อีกข้อหนึ่งเขียนว่า จัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเพื่อกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาประเทศในระยะยาวเพื่อให้ต่อเนื่องกัน ไม่ต้องไปบอก ทุกรัฐบาลต้องปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ไปข้อ ๘

นายนาถ ดวงวิชัย : ข้อ ๘ มีประตุถูกเงินให้ออกเมื่อถึงคราวจำเป็นจริง ๆ บริหารบ้านเมืองไม่ได้โดยไม่ต้องมีการปฏิวัติ ให้เลือกนายกรัฐมนตรีคนนอกมาทำงานชั่วคราวให้พินยามที่ประเทศตกอยู่ในภาวะหน้าสัวหน้าขวานได้ โดยได้วางขั้นตอนไว้อย่างรอบคอบ รัดกุมหลายชั้น ไม่ให้มีการฉวยโอกาสให้เป็นเผด็จการโดยง่าย เพราะอำนาจการตัดสินใจสุดท้ายก็อยู่ที่สภาผู้แทนราษฎรนั่นเอง

ประธาน : อันนี้ไปไกลนะ อันนี้เป็นความอยาก

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมยังคิดว่าเป็นเรื่องของการเปิดทางให้มีกลไกในความคิดแตกต่างมาคุยกันอะไรอย่างนี้ที่เราทำ

ประธาน : อย่างนี้ได้ไหมครับ สั้น ๆ หน่อย มีกลไกเพื่อเป็นทางออกในกรณีที่ประเทศเกิดปัญหาอย่างรุนแรง โดยให้องค์กรที่เกี่ยวข้องได้พูดคุยหาทางออกร่วมกัน ทำนองนี้แล้วอาจารย์ไปสลับสับเปลี่ยนเอา ข้อ ๙

นายนาถ ดวงวิชัย : ข้อ ๙ กำหนดให้มีมาตรการที่จะดูแลให้ภาษีที่ประชาชนจ่ายให้รัฐทางตรงและทางอ้อม (ภาษีมูลค่าเพิ่มที่ผูกติดกับสินค้า) ได้รับการจัดสรรและใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อคนไทยทุกคน

ประธาน : อันนี้มาจากไหน

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : อันนี้ผมเข้าใจว่าตอนที่อนุกรรมการเขาเขียนอันนี้ขึ้นมา ก็เพราะว่าเรามีมาตราที่ว่าด้วยเรื่องของงบประมาณรายจ่ายครับ ทำอย่างไร จริง ๆ ท่านภัทรใช้คำว่า อดิติมเต็มแห่ง กั้นแรงทั้งจบ อะไรนั้นนะครับ อันนี้คือว่าเงินภาษีทั้งหมดที่ได้มาเวลาทำเป็นงบประมาณรายจ่ายแล้วก็จะทำให้ได้รับการจัดสรรอย่างมีประสิทธิภาพเพราะเรามีมาตรการมีกลไก เขาก็เลยเขียนข้อนี้ขึ้นมาครับ คืออยากให้ประชาชนเห็นว่าสตางค์ที่เขาจ่ายให้รัฐเต็มเม็ดเต็มหน่วยไม่หายไปไหนครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

ณัฐวัฒน์ ๔/๒

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย : มาตรา ๑๔๔ หรือเปล่าครับ

ประธาน : เขียนอย่างนี้ได้ไหม กำหนดให้มีมาตรการที่จะดูแลให้งบประมาณ
ของรัฐรั่วไหลไปในระหว่างทางก่อนถึงมือประชาชน ข้อ ๑๐

นายนาถะ ดวงวิชัย : ข้อ ๑๐ มาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมือง
ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ของรัฐ

ประธาน : อย่างนี้เติมข้างหน้านี้ และกำหนดให้มี

นายอุดม รัฐอมฤต : ผมคิดว่าน่าจะต่อไปด้วยว่า และมีบทลงโทษในกรณีฝ่าฝืน
อะไรนี้ จะได้ชัดเจน

ประธาน : และมีบทลงโทษผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมอย่างร้ายแรง มีบทลงโทษที่ชัดเจน
สำหรับผู้ฝ่าฝืนจริยธรรมอย่างร้ายแรง มาตรฐานจริยธรรม สิบ ข้อ ๑๑

นายนาถะ ดวงวิชัย : ข้อ ๑๑ กำหนดให้การปกครองและการบริหารงานท้องถิ่น
มีความโปร่งใส เป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชน และประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอความ
ต้องการและตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ประธาน : อันนี้เมื่อกี้เด็กคนนั้นเขามาเสนอเรื่องท้องถิ่น และผมนึกประโยคหลัง
นี้นึกไม่ออก เรามีอะไรที่อยู่อย่างหนึ่งใส่ลงไปแล้วนึกไม่ออก การให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการ
บริหารงาน ไปได้กระมังอันนี้ ข้อ ๑๒

นายนาถะ ดวงวิชัย : ข้อ ๑๒ องค์กรอิสระ เพิ่มอำนาจให้ กกต. เพื่อจะทำหน้าที่
จัดหรือดำเนินการเลือกตั้งและการออกเสียงประชามติให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม
กำหนดให้ผู้ตรวจการแผ่นดินทำหน้าที่แสวงหาข้อเท็จจริงและเสนอแนะหน่วยงานของรัฐเพื่อขจัด
ระงับความเดือดร้อน ความไม่เป็นธรรม กำหนดให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติทำหน้าที่
แสวงหาข้อเท็จจริงและเสนอแนะมาตรการ แนวทางแก้ไข เยียวยาการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่
เหมาะสม เพิ่มอำนาจให้ ป.ป.ช. ทำหน้าที่ไต่สวนและให้ความเห็นกรณีผู้มีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ
ทุจริตต่อหน้าที่ ปกปิดบัญชี ฝ่าฝืนกฎหมายหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมให้เข้มแข็ง
ยิ่งขึ้น กำหนดให้ คตง. ทำหน้าที่ตรวจสอบ ให้คำปรึกษาแนะนำ แก้ไขข้อบกพร่องเกี่ยวกับการใช้
จ่ายเงินแผ่นดิน และที่สำคัญคือให้องค์กรอิสระร่วมมือและช่วยเหลือกันเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ของแต่ละองค์กร และถ้าองค์กรอิสระใดเห็นว่ามีผู้กระทำการอันไม่ชอบด้วยกฎหมาย แต่อยู่ในหน้าที่และอำนาจขององค์กรอิสระอื่น ให้แจ้งองค์กรอิสระนั้นทราบ เพื่อดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจต่อไป

นางจุรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ คือบางข้อในตอนแรกนี้ไม่ใหม่นะ ไม่ใช่หน้าที่ใหม่ มีอยู่แล้วในรัฐธรรมนูญเดิม แต่ตอนหลังนี้ถูกต้องเลย ที่บอกให้ทำงานร่วมกัน ให้อะไรต่ออะไรต่าง ๆ เราจำเป็นต้องใส่ทั้งหมดนี้ใหม่คะ ถ้าสมมุติหัวข้อคือเรื่องใหม่ บทบาทหน้าที่เก่าที่เคยมีอยู่แล้ว เราอาจจะไม่ต้องใส่ได้ใหม่คะ

ประธาน : เอาสั้น ๆ อย่างนี้ได้ไหม จัดให้องค์กรอิสระเป็นองค์กรที่ถ่วงดุล และตรวจสอบการทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่เดียวกันองค์กรอิสระก็จะถูกตรวจสอบด้วยเช่นกัน พุดสั้น ๆ แค่นั้น คือจุดที่เขาพยายามจะโจมตีเราก็คือว่า พวกนี้ไม่ได้ยึดโยงกับประชาชนแล้วใครจะเป็นคนตรวจสอบ นี่เราก็ต้องพูดเสียว่าเราเองก็ถูกตรวจสอบเหมือนกัน

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ อันสุดท้ายครับ อันนั้นก็เป็นการใหม่ของใหม่นะครับ ร่วมมือและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตัดข้างหน้าออกไป แล้วข้างหลังยังจะเก็บไว้ไหมครับ เรื่องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ไปอยู่ในข้อ ๑๖ แล้วนะครับ โอเค

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ท่านอาจารย์ครับผมขออนุญาตกราบเรียน คือผมว่า มันขาดเรื่องที่เราให้สิทธิเด็กอายุครบ ๑๘ ปีไปนะครับ เพราะแต่เดิมรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ เราเขียนว่า อายุ ๑๘ ปีบริบูรณ์ในวันที่ ๑ มกราคมของปีที่มีการเลือกตั้ง ซึ่งผมเคยพูดมา ๒-๓ ครั้งครับว่า อย่างนี้เด็กขาดสิทธิไปเยอะเลย เพราะว่าถ้าไปเลือกตั้งเดือนธันวาคมจะเห็นเลยว่าหายไป ๗๐,๐๐๐-๘๐,๐๐๐ คน ที่จะต้องรอไปจนอายุครบ ๒๒ ปี อีก ๔ ปีข้างหน้าถึงจะเลือก ส.ส. ได้ ที่เราได้พูดกันและเราให้สิทธิเด็ก รัฐธรรมนูญของเราเขียนว่า ครบ ๑๘ ปีบริบูรณ์ ผมไม่ทราบว่า ใช้คำว่า ก่อน หรือ วันเลือกตั้ง ซึ่งเราจะดูไปจนถึงวันเลือกตั้งเลย นี่เราจะให้สิทธิให้แก่เด็กอีกหลายหมื่นคนเลยนะครับ ซึ่งผมมองว่าแต่ก่อนเราด้อยกว่าประเทศอื่นเขา อย่างอินเดียเขาให้ความสำคัญแก่ new voter นี้มาก เมื่อกี้รู้สึกที่ท่านอมรจะเรียกว่า young voter อะไรนะครับ ไม่ทราบว่าในที่สุดเราจะใช้คำไหนนะครับ แต่ทำนองนี้ว่าเขามีโปสเตอร์มีอะไรเต็มทั้งเมือง ก็พยายามเน้นไม่ให้เกิดของเด็กของเขาเกิดความรู้สึกว่าได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเลือก ส.ส. ประชาธิปไตย

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

เพราะฉะนั้นผมคิดว่าเรื่องนี้เป็นเรื่องใหม่ที่ดีมากเลยครับ รัฐธรรมนูญเรา ๒๐ ฉบับแล้วไม่เคยมีที่เขียนอย่างนี้เลยนะครับ อาจจะเป็นว่าระบบของเราก็วิวัฒนาการขึ้น มีการใช้คอมพิวเตอร์อะไรสามารถทำได้ครับ ไม่ต้องไปเพื่อไว้ว่าเพื่อให้มาทำรายงานกันมา ทำทะเบียนผู้มีสิทธิอะไรแบบสมัยโบราณอีกแล้ว นี่ก็เป็นวิวัฒนาการของรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ของเรานะครับ ซึ่งผมคิดว่าน่าจะเขียน และในส่วนตัวผมก็จะเน้นเรื่องนี้ละครับที่ยังไปพูดกับนักศึกษาด้วย เพราะผมตั้งใจมากแต่ก่อนนี้ผมเห็นปัญหานี้ในตอนที่เป็นประธาน กกต. อยู่ มันยากเหลือเกินครับที่จะทำได้สำเร็จ เพราะว่ามันต้องแก้รัฐธรรมนูญ ผมก็ตั้งใจที่ผมได้มาอยู่ในชุดของท่านอาจารย์และพวกเรา ได้มีโอกาสทำเรื่องนี้ได้ แก้ไขให้เป็นธรรมให้เกิดประโยชน์แก่เด็ก ๆ ของเราที่เป็น new voter หรือ young voter ขอบพระคุณครับ

ประธาน : เต็มเข้าไปด้วย ต่อไปข้อ ๑๓

นายนาถ ดวงวิชัย : ข้อ ๑๓ ทำพรรคการเมืองให้เป็นของประชาชน

ประธาน : อันนี้เอาไว้อย่างนั้นนะครับ แต่ว่าถ้าเนื้อที่ไม่พอ ก็ให้ตัดอันนี้ออกถ้าเนื้อที่พอก็ใส่ไป ไปข้อ ๑๔

นายนาถ ดวงวิชัย : ประชาชนรู้ตัวนายกรัฐมนตรีล่วงหน้าก่อนลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

นายอมร วาณิชวิวัฒน์ : ท่านประธาน คงเรียกว่า ว่าที่ มากกว่ากระมังครับ แล้วก็อาจจะไม่รู้ครับ แต่ผมคิดว่าคงเป็นที่นายกรัฐมนตรี

ประธาน : ผู้มีสิทธิเป็นนายกรัฐมนตรี พวกนี้มันจะเป็นบล็อก ๆ ไข่มุข หรือเป็นข้อความ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : มีบางอันเราอาจจะทำเป็น เดี่ยวต้องลองไปออกแบบดูครับ บางอันถ้ามันสั้น ๆ ทำเป็นบล็อกอาจจะง่ายกว่า แต่ถ้ามันยาวก็อาจจะต้องเป็น text

ประธาน : เพราะเห็นข้อความบางอันก็เหมาะสำหรับใส่บล็อก เพราะประโยคยังไม่เต็ม บางอันก็ที่ผมไปใส่ กำหนดกลไก อะไรพวกนี้ ทำให้ประโยคมันเต็ม ทีนี้ถ้าเพื่อเวลาจะไปใส่เป็นบล็อกก็ไม่จำเป็นต้องไปเขียน อย่างงบประมาณที่คำนึงถึงเพศ วัย อันนี้ถ้าเป็นบล็อกก็โอเค แต่ถ้าไม่ใช่เป็นบล็อกมันก็ต้องเติมให้เป็น การจัดสรรงบประมาณจะต้องคำนึงถึง อะไรอย่างนี้ครับ อาจารย์ไปดูเอาที่แล้วก็แล้วกันนะครับ ที่บอกถ้อยคำไปนี้อาจารย์อย่าไปถือว่าตายตัว อาจารย์เอาไปประกอบ แล้วก็ทำอะไรให้มันสอดคล้องกับรูปแบบที่ออกมา ข้อ ๑๕

นายนาถ ดวงวิชัย : ข้อ ๑๕ งบประมาณที่คำนึงถึงเพศ วัย และความหลากหลาย

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

ประธาน : เรามีหรือ ความหลากหลาย ไม่มีกรรมมัง เดียวใครจะยึดเอาว่า ความหลากหลายทางเพศ ใส่เข้ามา คำนึงถึงความจำเป็น

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ หลากหลายในที่นี้คงหมายถึง คนพิการ อย่างคนยากจน ที่เราเขียนอยู่ในข้อเดียวกัน ที่มีอยู่ในข้อเดียวกัน ความแตกต่าง หรือว่า คือมันไม่ได้พูดถึงแค่เพศและวัยค่ะ มันมีประเด็นอื่นที่เราใส่ในมาตราเดียวกัน

ประธาน : แต่มาตรานั้นเราพูดถึงความจำเป็นทางสตรีเท่านั้น

นางจรี วิจิตรวาทการ : แต่ว่าไป ๆ มา ๆ มีอย่างอื่นห้อยมาด้วยค่ะ

ประธาน : มีมาตราอะไร แนวนโยบายแห่งรัฐ

นางจรี วิจิตรวาทการ : มีคนพิการ มีผู้ด้อยโอกาสอะไรด้วยค่ะ

ประธาน : ความจำเป็นและความต้องการที่แตกต่างกันของเพศ วัย และสภาพบุคคล มาตรา ๗๑ วรรคสุดท้าย เอามาใส่ งบประมาณที่คำนึงถึงความจำเป็นและความต้องการ ที่แตกต่างกันของเพศ วัย และสภาพบุคคล ข้อ ๑๖

นายนาถะ ดวงวิชัย : ข้อ ๑๖ การทำงานที่ร่วมมือและช่วยเหลือกันทางราชการ และองค์กรอิสระ

ประธาน : ส่วนที่ ๓

นายนาถะ ดวงวิชัย : ส่วนที่ ๓ ประชาชนและสังคมจะได้อะไรจากร่างรัฐธรรมนูญ

ข้อ ๑ ค้ำครองสิทธิและเสรีภาพของบุคคลตั้งแต่ในท้องแม่ไปจนแก่เฒ่า ประเด็น สำคัญที่ค้ำครองได้แก่ มารดาได้รับความคุ้มครองในช่วงระหว่างก่อนและหลังการคลอดบุตร

ประธาน : มีอะไรไหมครับ ไปข้อ ๒

นายนาถะ ดวงวิชัย : ข้อ ๒ เด็กได้รับการศึกษาตั้งแต่อนุบาล ๑ จนจบการศึกษา ภาคบังคับเป็นเวลา ๑๒ ปี อย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย การอบรมดูแลก่อนอนุบาล และการศึกษาต่อจากการศึกษาภาคบังคับ รัฐยังมีกองทุนช่วยเหลือผู้ที่ขาดแคลนทุนทรัพย์ด้วย

นายภัทรหะ คำพิทักษ์ : หน้า การอบรมดูแล น่าจะเป็น จัดให้มีการอบรมดูแล จัดให้มีการอบรมดูแลก่อนอนุบาล

ประธาน : เต็มตรงไหน

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

ณัฐวัฒน์ ๔/๖

นายภัทร คำพิทักษ์ : ก่อนหน้า การอบรมดูแล ครบท่านอาจารย์ เพราะว่า
ประโยชน์ของ การอบรมดูแลก่อนอนุบาล มันลอย ๆ ขึ้นมา

ประธาน : ก็เหมือนการอบรมดูแลก่อนอนุบาลและการสานต่อหลังจากการศึกษา
ภาคบังคับ รัฐก็มีกองทุน ก็ไปเชื่อมประโยชน์หลัง แต่ตรงนี้เป็นจุดที่เขาเล่นงานเรา ต้องเติมตรงนี้
หน่อยว่า ต่อหลังจากการศึกษาภาคบังคับรัฐจะไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายก็ได้ ในกรณีที่มีค่าใช้จ่าย
รัฐก็ต้องช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์โดยจัดตั้งกองทุนขึ้น อธิบายเสียให้เสร็จเลย

นายภัทร คำพิทักษ์ : ในกรณีอะไรนะครบท่านอาจารย์ อีกที่ได้ไหมครบ ในกรณีอะไรครบ

ประธาน : ในกรณีที่มีค่าใช้จ่าย รัฐต้องช่วยเหลือผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์โดยจัดตั้ง
กองทุนขึ้น ไปข้อ ๓

นายนาถ ดวงวิชัย : ข้อ ๓ ยามเจ็บป่วย ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุข
ที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง

ประธาน : ฟรีด้วยไม่ใช่หรือ หรือผู้ยากไร้เลย ๆ ฟรีหรือเปล่า

นายศุภชัย ยาวประภาษ : เราไม่ได้เขียนว่าฟรีครับ

ประธาน : เรื่องใหม่ของเราอีกอันหนึ่งที่ไม่ได้พูดถึงก็คือ เราพูดถึงการสร้าง
เข้มแข็งของครอบครัว และที่อาจารย์ผู้หญิงคนหนึ่งดำเราเสียไม่มีดี ว่าเราใจแคบ ไม่นึกถึงคนที่อยู่
กินกันโดยไม่ได้แต่งงาน จำได้ไหม แกเป็นอาจารย์จบดอกเตอร์แล้วแกไม่เข้าใจ แกอาจจะนึกถึง
ผู้หญิงกับผู้หญิงอยู่ด้วยกัน ผู้ชายกับผู้ชายอยู่ด้วยกัน มันก็เป็นครอบครัวได้ ทูตอังกฤษในไทย
ตอนนี้ก็เป็นครอบครัว

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ ท้ายข้อนี้ น่าจะเติมว่า ครอบคลุม
การป้องกันโรคและการฟื้นฟู นะครับ อันนี้เป็นเรื่องใหม่

ประธาน : ครอบคลุมอะไรนะ

นายภัทร คำพิทักษ์ : ครอบคลุมการป้องกันโรคและการฟื้นฟูครับ

ประธาน : ข้อ ๔

นายนาถ ดวงวิชัย : ข้อ ๔ เพิ่มสิทธิประโยชน์การรักษาพยาบาล พัฒนา
หลักประกันสุขภาพ ประกันสังคม และการรักษาพยาบาลเจ้าหน้าที่ของรัฐ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ข้อนี้ดิฉันไม่ค่อยแน่ใจว่าเรามีอยู่ตรงมาตราไหน
นึกเท่าไรนึกไม่ออก

นายภัทร คำพิทักษ์ : เรื่องของการปฏิรูปข้อ ง ครับ

นางจรี วิจิตรวาทการ : ในปฏิรูปหรือ

นายภัทร คำพิทักษ์ : เรื่องการปฏิรูป อยู่ตรง ด้านอื่น ๆ ครับ อยู่หน้า ๙๔ (๔) ครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ข้อ ๓ นี้ น่าจะเติมว่า คนยากไร้ ได้รับ
การรักษาฟรี ไหมครับ

ประธาน : ผมหาไม่เจอ มันอยู่ที่ไหน

นายอุดม รัฐอมฤต : อยู่ในมาตรา ๔๗ วรรคสองครับ

ประธาน : เติมเสียหน่อยครับ ต่อจากที่คุณภัทรเติม

นายภัทร คำพิทักษ์ : ความก็จะเป็นว่า ยามเจ็บป่วยประชาชนได้รับบริการ
สาธารณสุขที่มีประสิทธิภาพอย่างทั่วถึง ครอบคลุมการป้องกันโรคและการฟื้นฟู คนยากไร้ได้รับ
การรักษาฟรี

นางจรี วิจิตรวาทการ : ข้อ ๔ ที่คุณภัทรพูดถึง ไม่ได้พูดถึงเพิ่มสิทธิประโยชน์
การรักษาพยาบาล เพียงแต่ปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ได้รับสิทธิประโยชน์
โดยการจัดการดีขึ้น ไข้ไหมคะ แต่ไม่ได้พูดถึงสิทธิประโยชน์อะไรที่จะได้รับมากกว่า ยิ่งตอนนี้
เราทบทวนเรื่องของหลักประกันสุขภาพในเรื่องของ financing health care มันไม่พอ อะไร
ต่ออะไรต่าง ๆ ถ้าเราเขียนอย่างนี้เหมือนเราไปอ้างอะไรมากไปหรือเปล่าหรือประกันสังคม
เราไม่ได้เพิ่มสิทธิประโยชน์ของประกันสังคม โดยเฉพาะการรักษาพยาบาลเจ้าหน้าที่ของรัฐ อันนี้
ยังไม่ใช่ที่เขาทบทวนกันอยู่ ก็คือว่าทำอย่างไรจะให้การรักษาพยาบาลของเจ้าหน้าที่ของรัฐ
ไม่มากเกินไปกว่ากลุ่มบุคคลอื่น ๆ ในสังคม ที่ตั้งกรรมการพิจารณาตุ๊กกันอยู่

ประธาน : เป็นอะไรละ ใช้คำหยาบ ๆ ว่า เป็นแรงทั้งสิทธิของข้าราชการที่รวมหัวกัน
คือกระทรวงสาธารณสุขก็เห็นเงินก่อนนี้ก็อยากทิ้งเอาไปรวมไว้กับ สสส. เพื่อตัวจะได้เอาไป
จัดให้กับโรงพยาบาล สำนักงบประมาณก็เห็นว่าเงินจำนวนนี้มันเยอะ ก็จะไม่ให้
เพราะกระทรวงสาธารณสุขไปก็อาจจะให้ไปสักนิดหน่อยไม่ให้มาก ประกันสังคมก็ทิ้งจะทิ้ง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

ณัฐวัฒน์ ๔/๘

และจะถูกทิ้ง เพราะกระทรวงสาธารณสุขก็จะไปทิ้งเอามา พอเห็นเป็นเงินตาโต เงินเยอะ แต่ทั้งหมดไม่มีใครนึกถึงข้าราชการเลยความจริงถ้าเราใจกล้า ๆ เราเขียนไว้ในรัฐธรรมนูญเรา ข้าราชการไม่ใช่เขาได้สิทธิในการรักษาพยาบาลมาฟรีนะครับ เขาได้เป็นเงื่อนไขการจ้างมาแต่ต้นว่าจะไปทำให้เงินเดือนเขาสูง เงินเดือนเขาจะต่ำ แล้วเขาก็ใช้ส่วนนี้เป็นส่วนประกอบ เรามาถึงวันนี้กระทรวงการคลังกับสำนักงบประมาณก็ชักจะเลือน ๆ ก็นี่กว่าเป็นภาระในการใช้จ่ายเยอะ เพราะข้าราชการที่ไม่ดีก็มาโกง ๆ เอาบ้าง ก็ทำท่าจะเบี้ยว และมันคล้าย ๆ ประโยชน์ ๓-๔ แรงแรงที่จะทิ้งกัน มันสอดคล้องกันพอดี ข้าราชการก็จะลำบาก ว่าวันหนึ่งถึงวันที่เกิดเรื่องขึ้นมาจริง ๆ ข้าราชการจะต้องเป็นหัวทอกเดินขบวน บอกไม่ใช่ฉันมันไม่ได้

- ๕/๑

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

นายภัทระ คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับ อย่างนั้นข้อ ๔ นี้ปรับเป็นอย่างนี้ได้ครับ เปลี่ยนเพิ่มเป็นพัฒนา พัฒนาศีติประโยชน์การรักษาพยาบาลของระบบประกันสุขภาพ ประกันสังคมและการรักษาพยาบาลเจ้าหน้าที่ อันนี้ก็จะ cover กับข้อ ๔ ครับ

ประธาน : ข้อ ๔ นี้ถ้าจะเอาไว้ก็เอา (๔) ของมาตรา ๒๕๘ มาใส่เสียเลยก็แล้วกัน มีการปฏิรูปเพื่อปรับระบบประกันสุขภาพ ข้อ ๕

นายนาถ ดวงวิชัย : ขออนุญาตครับ ข้อ ๕ กำหนดมาตรการและกลไก เพื่อคุ้มครองหรืออำนวยความสะดวกแก่เด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการหรือผู้ด้อยโอกาส

ประธาน : ไปได้กรรมง ข้อ ๖

นายนาถ ดวงวิชัย : ข้อ ๖ อายุ ๖๐ ปีและไม่มีรายได้พอเลี้ยงชีพย่อมมีสิทธิ ที่ได้รับความช่วยเหลือที่เหมาะสมจากรัฐ และยังมีสิทธิและเสรีภาพอื่น ๆ ที่ไม่ต่ำกว่ามาตรฐานสากล

ประธาน : ตรงท้ายนี้เอาออกเสียได้ไหม เดือนละ ๑,๐๐๐ บาทใช้ไหม เดือนนี้ ถึง ๑,๐๐๐ บาทหรือยัง พวกเราไม่มีสิทธิได้นะ กินบ้านาญ ไปข้อ ๗

นายนาถ ดวงวิชัย : ข้อ ๗ ปฏิรูปกระบวนการยุติธรรม สร้างหลักประกัน ความเป็นธรรมให้ประชาชนจากการปฏิรูปตำรวจ อัยการ

ประธาน : เราไม่ปฏิรูปอัยการเขาไม่ใช่หรือ มีหรือเปล่า ไม่ได้ปฏิรูป เอาอัยการออก ทะเลาะกับตำรวจรายเดือนพอแล้ว กว่ารัฐธรรมนูญจะเสร็จเขาจะเกลียดกันทั้งเมือง จริง ๆ มันลำบาก นะครับ การปฏิรูปประเทศนี้แล้วถ้าเรามัวกลัวคนเกลียดนี้มันก็ไม่มีทางทำอะไรได้แค่ไหน แต่ถ้าจนคนเกลียดหมดทั้งประเทศเราก็คงแย่เหมือนกัน ไปข้อ ๘

นายนาถ ดวงวิชัย : ข้อ ๘ กำหนดให้ประชาชนและชุมชนมีสิทธิที่ได้รับทราบ และเข้าถึงข้อมูลหรือข่าวสารสาธารณะในครอบครองของหน่วยงานของรัฐ เสนอเรื่องราว ร้องทุกข์ต่อหน่วยงานของรัฐ และได้รับแจ้งผลการพิจารณาโดยรวดเร็ว มีสิทธิและได้รับการคุ้มครองในการติดตามเร่งรัดร้องทุกข์และฟ้องร้องหน่วยงานของรัฐ มีสิทธิอนุรักษฟื้นฟู หรือส่งเสริมภูมิปัญญา ศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมและจารีตประเพณีอันดีงามทั้งของ ท้องถิ่นและของชาติ จัดการบำรุงรักษาและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และความหลากหลายทางชีวภาพอย่างสมดุลและยั่งยืน และเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงาน ของรัฐให้ดำเนินการใดอันจะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

ประธาน : มาตราอะไรที่ว่าด้วยกฎหมาย EIA อะไรอยู่ไหน ในนี้ยังไม่มีใช้ใหม่
พวกเราคงจะต้องไปอ่าน ๓ หมวดนั้นให้ขึ้นใจหน่อยเวลาจะออกไป

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : มาตรา ๕๘ หรือเปล่าครับ

ประธาน : อันนี้จะต้องเขียนเสียหน่อย คุ่มครองประชาชนโดยกำหนดให้
การดำเนินการใดที่กระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย ต้องมีการศึกษาผลกระทบ
แล้วก็เติมมาตรา ๒๗๗ ใช้หรือเปล่า จึงจะเป็นครั้งแรกที่เขาจะเห็นเป็นรูปธรรม

นายภัทร คำพิทักษ์ : มาตรา ๒๗๘ ครับ

นายนรชิต สิงหเสนี : ท่านประธานครับ ตัดใจ ๒ คำแรก มันเหมือนเรากำลัง
บอกอะไรที่ประชาชนได้ดี ๆ แต่ตอนขึ้นประโยคว่า กำหนดให้ นี่คนอ่านแล้วรู้สึกตกใจ

ประธาน : ตัดออก ตัดกำหนดให้ออก ประชาชนและชุมชนมีสิทธิเลย ผมตัดออก
แล้วลืมบอก

นายนรชิต สิงหเสนี : ข้อ ๙ ดี เปิดโอกาสให้อะไรอย่างนี้ มันดูโฆษณาดี

ประธาน : ไปข้อ ๙ ครับ

นายนาถ ดวงวิชัย : ข้อ ๙ เปิดโอกาสให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วมใน
การบริหารจัดการทั้งในระดับชุมชน ท้องถิ่น และระดับประเทศ ตั้งแต่การเสนอนโยบาย
การตรวจการทำงานของหน่วยงานของรัฐ และการตรวจสอบการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ประธาน : การตรวจสอบและการชี้แจงการทุจริตประพฤติมิชอบ ข้อ ๑๐

นายนาถ ดวงวิชัย : ข้อ ๑๐ ประชาชนได้ประโยชน์จากงบประมาณแผ่นดิน
อย่างเต็มที่

ประธาน : ตีตรงไหน ไอติมของภัทรนะสิ ไอติมไม่ละลาย แต่ไม่มีบทบาทบัญญัติ
ตรงไหน ความจริงเวลาไปพูดที่ไรมาก็ลืมนึกตัวเอง ไอติมทุกที เอาออกใหม่หรือจะเขียนอะไร
ที่มันดูจริงจังกว้านี้ แต่เราเขียนข้างหน้าไว้แล้วนี่

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ หน้าหลังนี่ที่เป็นรูปกล่อง
ก็คิดคำกันขึ้นมาว่าเวลาที่เราเขียนบางทีเพื่อไม่ให้คนอ่านเขาลายตาเป็นแต่ข้อความอย่างเดียว
บางทีมันจะมีกล่องพวกนี้อยู่ แล้วก็คิดคำกันขึ้นมาว่ามีคำอะไรบ้างนะครับ อันนี้ไม่แน่ใจว่า
บางคำท่านประธานคงเดาออกนะครับ ไอติมเต็มแห่งใครเป็นคนเสนอแนะครับ อย่างนี้นะครับ
จะดูว่ามันจะแรงไปไหมอะไรไหม เราลองคิดขึ้นมาหลาย ๆ คำครับ ถ้าช่วย comment ด้วย

ก็ดีครับ เพราะถึงเวลาเราจะได้อาไปวาง ๆ เพื่อให้เขา คือบางที่เดา ๆ ว่าชาวบ้านที่เขาจำได้นี้ จะไม่ใช่ที่เป็น text ครับ เขาจะจำกล่องพวกนี้ได้

ประธาน : คืออย่างนี้ครับ ถ้าไม่จำกัดในเนื้อที่นี้ นะครับ ข้างในทุกล่องมันจะมี พุดอยู่ข้างใน พอพุดถึงข้างในปั๊บแล้วตรงท้ายเอากล่องนี้ใส่ ตรงเมื่อกี้ที่ข้ออะไรไม่รู้ที่เราบอกว่างบประมาณต้องไปถึงมือประชาชน ไม่รู้จะโรระหว่างทางนี้ แล้วก็ใส่ไอติมเต็มแท่งกันแรงทั้งจบ คนพออ่านตรงนี้ปั๊บจะจำได้เลยใช้ไหม ส่วนเรื่องคุ้มครองตั้งแต่ท้องแม่ยันแก่เท่านั้นก็ข้อนั้น คือทุกข้อมันจะมีอยู่แล้ว แล้วไปใส่ ผมว่าจะช่วยทำจะเยอะ แล้วอันอื่น ๆ ก็ช่วยกันคิดใส่สโลแกน เข้าไป แต่ว่าพวกคณะกรรมการเขาเยาว์วัยกันบ้างไหม มีเยาว์วัยเขาอาจจะคิดภาษาสมัยใหม่ได้ดีกว่าเรา

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านอาจารย์ครับผมขออนุญาตเรียนเพิ่มเติมครับ คือตอนแรกคิดกันว่าอย่างละ ๑๐ ข้อนะครับ คือว่ามีอะไรใหม่ ๆ ในรัฐธรรมนูญ ๑๐ ข้อ แล้วก็ประชาชน สังคมจะได้อะไรจากรัฐธรรมนูญคิดสัก ๑๐ ข้อ ปรากฏว่าอะไรใหม่นี้เขียนไปเขียนมาได้ ๑๖ เมื่อกี้เราบวกเพิ่มมาอีก ๓ นะครับ ก็คือ ๕.๑ ๗.๑ แล้วก็เพิ่มสิทธิเด็กที่ท่านอภิชาติแนะนำ นะครับ ก็เป็น ๑๙ ข้อ ๑๙ นี้ผมว่ามันมีเรื่องอื่นอีกนะครับ เมื่อกี้ผมเหลือบตาไปเห็นเรื่องการกระจายการถือครองที่ดิน ผมว่าอันนี้น่าจะถูกใจประชาชน ก็เป็น ๒๐ ก็ได้ ที่นั่นนั่นมันยังมีใหม่อีก เยอะนะครับ หรือว่าประชาชนและสังคมจะได้อะไรจากรัฐธรรมนูญ ผมก็นึกถึงนิติเวช ๒ อันนั้น อันนั้นก็จับต้องได้อีกนะครับ คือถ้าจะเติมมาอีกเรื่อย ๆ ก็ได้ นะครับ เพื่อที่ว่าจะไปทำอันเฉพาะ เพื่อเวลาเราไปเดินสายชี้แจงรัฐธรรมนูญ ส่วนอันนี้เราก็เลือกพิมพ์

ประธาน : อันนี้ของเราพิมพ์อีกอันหนึ่งก็ได้ แล้วก็ไปตัด ตัดให้เหลือพอเท่ากับพื้นที่ที่เอาแต่เฉพาะที่สำคัญ แต่ที่เราพิมพ์ไปแจกชาวบ้านนี้เราอาจจะพิมพ์คำเต็มมากกว่านี้ เวลาเราไปเราก็ไปแจกเขา ถ้าตอนนี้แบบเราพิมพ์เองนี้ เราอาจจะทำที่ห่าง ๆ แล้วใส่ box ทุกอัน ก็อาจจะทำให้เพิ่มขึ้นเป็นไม่ใช่ ๔ หน้ามันจะกลายเป็น ๑๐ หน้าก็ช่างมัน เพราะเราก็คงพิมพ์ไม่มาก

นายศุภชัย ยาวะประภาช : เตียวทางอนุกรรมการเอาไปปรับแล้วก็เรียบเรียงใหม่ นะครับทั้งหมด

ประธาน : หรือถ้าจะเอาตัวตุ๊กตุ่น ตุ๊กตามาใส่พุงนี้ใช้ไหมครับ พวกนั้นเขาคงทำอีกอัน คือเราคงจะมีหลากหลายเหมือนกันเอกสารเรา

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ พูดถึงเรื่องหลากหลายนี้ ในหน้าแรก ขออนุญาตท่านประธานในหน้าแรก ข้อ ๒ นะครับ คือทางอนุกรรมการก็คุยกันในเรื่องของ ความจริงมันไม่ได้อยู่ในขอบอำนาจของอนุกรรมการนะครับ เพียงแต่ว่าคุยกันก็เลยอยากจะเรียนเสนอว่า เรื่องการรณรงค์และเผยแพร่ร่างรัฐธรรมนูญที่เราคุยกันนี้เป็นเรื่องของครู ก ครู ข ครู ค แต่ว่าในอนุกรรมการก็คุยกันว่าจริง ๆ มันยังมีอีก ๒ กลุ่ม คือกลุ่มที่เป็น general public ว่าเราควรจะต้องคิดวิธีการ แล้วก็มีกลุ่มที่เป็นกลุ่มเฉพาะนะครับ กลุ่มเฉพาะอย่างกลุ่มของผู้หญิง คนพิการ หรือว่าคนที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม ขออนุญาตเรียนให้เห็นภาพนิดหนึ่งนะครับ ยกตัวอย่าง อย่างเช่นว่าในโรงงานอุตสาหกรรมนี้ถ้าเรามีป้ายเรื่องของดีในรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวข้องกับเขาติดในโรงงานทุกแห่งหรือว่าในหอพัก เพราะวันนี้คนก็ใช้ชีวิตอยู่ใน urban มากกว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์แล้ว แล้วก็หลายคนก็อยู่ที่หอพักครับ ถ้าเรามีป้ายพวกนี้ไปติด อันนี้เราคิด ๆ กันนะครับ ก็อาจจะทำเป็นโปสเตอร์แล้วก็มีคำอะไรต่าง ๆ ขึ้นมา ยังคิดว่าถ้าเห็นว่าแนวนี้มันโอเคเราก็จะไปคิดสโลแกนของแต่ละกลุ่มย่อยพวกนี้ขึ้นมา แล้วก็เวลาถ้าเกิดเราสามารถจะให้ ผมไม่แน่ใจโปสเตอร์ถ้าเราทำได้นะครับ แล้วก็สโลแกนของแต่ละกลุ่มนี้เราก็แจกจ่ายไป เหมือนอย่างกระทรวงที่ดูแลเรื่อง โรงงานอุตสาหกรรมอย่างนี้ ถ้าเขาร่วมมือกับเราที่เขาจะไปติดได้ กระทรวงที่ดูแลเรื่องเกี่ยวกับหอพักก็คือพวกกระทรวงมหาดไทยนี่เขาก็ขอให้ไปติดได้ หรือว่าบางเรื่องที่อันนี้อนุกรรมการประชาสัมพันธ์เคยคุยกัน อย่างเช่น ถ้าเรามีคลิปสั้น ๆ ไปให้โรงหนังทุกแห่งในประเทศไทยให้เขาขึ้นคำพวกนี้ขึ้นมา หรือว่าสถานีวิทยุทั้งหลายนี้ก็จะไปเป็นประโยชน์ คือแนวนี้ก็แนวที่เราคุยกัน เหมือนกันว่าเป็นอะไรที่เฉพาะกลุ่ม แล้วก็เฉพาะ mode นะครับ ก็จะไปคิดถ้อยคำต่าง ๆ ขึ้นมา คราวนี้ไม่แน่ใจว่าเราช่วยคิดพวกนี้จะเป็นประโยชน์หรือเปล่าไม่ทราบนะครับ แต่ว่าอนุกรรมการ คุยกัน เพราะว่าเราน่าจะทำที่มากกว่า ครู ก ข ค ครับ อะไรที่นึกได้ก็ทำ ๆ ไปครับ

ประธาน : ๒ เรื่องหรือ เรื่องอะไรที่มากกว่าครู ก ข ค เรื่องจำเป็นที่เดียว แล้วก็ ผมคิดว่าอาจารย์ชาติชายทำนี่ยัง concentrate อยู่ที่ครู ก ข ค อันนี้ก็ดีกว่าชุดของคุณรชิต ที่พวกเราอยู่ที่นั่นควรจะทำเสริมหรือ raise ขึ้นมาเพื่อให้อาจารย์ชาติชาย เพราะถ้าให้ อาจารย์ชาติชายอาจจะวุ่นอยู่กับครู ก ข มากเกินไปหรือเปล่า ลองช่วยดูว่าจะทำอย่างไร ถึงจะวางแผนตัวนี้ได้ เพราะว่าทั้งหมดมันจะต้องไปอยู่ที่คณะนั้นใช้หรือเปล่าในการที่จะจัด campaign พวกนี้ ส่วนคำคมที่จะโฆษณานี้ ผมคิดว่าการไปพิมพ์แล้วไปติดที่ไหน ๆ นี่ถ้าทำได้มัน ก็ดี แต่ว่ายังสงสัยว่าในเรื่องของการงบประมาณจะลำบากมาก ยิ่งถ้าใช้งบประมาณของที่นี่นะครับ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

บุศยรินทร์ ๕/๕

เว้นแต่ถ้ามันมีทางใดที่จะเปิดประกวดราคา แต่กว่ามันจะประกวดราคาเสร็จมันก็เลยวันที่ ๕ สิงหาคมไปแล้ว ส่วนที่คิดว่าน่าจะเป็นประโยชน์ที่สุดก็คือทำคำคมให้เห็นถึงประโยชน์ของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ สั้น ๆ พุดใน ๓๐ วินาทีหรือ ๑ นาที แล้วส่งให้สถานีวิทยุทหารทั้งหมด และของกรมประชาสัมพันธ์ทั้งหมด และให้เขา replay วันละ ๓-๔ ครั้งนี้ครับ ผมคิดว่าอันนั้นจะเป็นประโยชน์มาก เพราะคนต่างจังหวัดเขาก็ฟังวิทยุพวกนี้ กรมประชาสัมพันธ์ก็นั่นอยู่แล้ว แต่ว่าตัวนี้ทีวีทั้งหลายเขาก็พร้อมจะไปทำตัววิ่งให้เราเนะครับ แต่เรายังหาไอเดียไม่ได้ ถ้าช่วยคิดให้หน่อยได้ผมว่าจะจะเป็นประโยชน์มหาศาลเลย

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ท่านประธานครับ ผมขอแวนนิดหนึ่งนะครับว่ากรณีอย่างของศิลปินนี้ครับ เราคิดว่ามันควรจะเป็นสักกีนาคีครับ เพราะว่าถ้ามันยาวนานมันก็ยาวไป อันนี้ผมก็ไม่ค่อยถนัดว่าตกลงมันควรจะเป็นสักเท่าไร

ประธาน : มันก็เหมือนเพลงหนึ่ง อย่างมากมันก็ประมาณไม่เกิน ๓ นาทีครึ่ง ใช้ใหม่ เพลงที่เราฟัง ๆ กัน ๓ นาทีครึ่ง เว้นแต่เพลงฉ่อย ๓ นาทีครึ่งก็น่าจะ หรือ ๕ นาทีอะไรอย่างนี้ แต่ยังสงสัยอยู่เนะครับว่าของคุณชินกรมันจะออกมาเชิงยึดเยื้อมันจะใช้ไม่ได้กับเด็ก แต่ภาคกลางอาจจะได้ ต้องส่งไปให้พวกสถานีวิทยุเขาเปิดให้

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง : ท่านประธานครับ เขาประสานมาเขาบอกผมวันจันทร์แล้วเขาไม่บอกวันที่ ผมก็นึกว่าวันจันทร์นี้เพราะว่าเห็นเขารีบประสานมา ผมก็เลยไป พอไปถึงเสร็จปิดเงียบทั้งตึกเลย ก็เลยต้องขอโทษท่านประพันธ์ วันจันทร์หน้าครับ วันที่ ๑๑ ครับ พอตีท่านประพันธ์ก็เลยประสาน กกด. เดียวเชิญท่านประพันธ์ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ก็เลยโทรศัพท์ทำหรือกับท่านธีรวัฒน์ ธีรโรจน์วิทย์ ซึ่งเป็น กกด. รับผิดชอบงานประชาสัมพันธ์เนะครับ ได้เรียนให้ท่านทราบว่าจะตามข่าวว่า กกด. จะทำข้อดีข้อเสียรัฐธรรมนูญอะไรนี้ ทาง กรธ. ก็มีความเป็นห่วงว่าเดี๋ยวมันจะมีปัญหาไหม เพราะว่าใน พ.ร.บ. ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๒ กกด. มีหน้าที่เฉพาะชี้แจงหลักเกณฑ์การทำประชามติกับประชาสัมพันธ์รณรงค์เท่านั้นเอง ท่านธีรวัฒน์ท่านก็บอกว่าข่าวที่ออกไปนี่เป็น กกด. ท่านหนึ่งออกไปเองเมื่อตอนเช้า ซึ่งยังไม่ได้มีการพูดในที่ประชุมเลย แล้วท่านก็เป็นห่วงเหมือนกัน แล้วท่านก็เรียนว่าพรุ่งนี้จะมีการประชุม กกด. แล้วท่านจะไปหารือในที่ประชุมใน กกด. พรุ่งนี้ ท่านทราบแล้วเนะครับ ท่านก็มีความเป็นห่วงเหมือนกัน มันจะมีปัญหาหรือเปล่าเนะครับ แล้วในตัวร่าง พ.ร.บ. เองก็ยังไม่ได้ออกมาด้วยเนะครับ แล้วผมก็

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

โทรหารือกัรับรองเลขาธิการ กกต. คุณแสง บุญมี ซึ่งเขาเป็นกรรมการด้วยก็บอกความเป็นห่วงของ กรธ. ไปแล้วนะครับว่า ถ้า กกต. ไปทำอย่างนี้เดี๋ยวมีมาร้องอะไรนี่จะมีปัญหาใหม่ะครับ อย่างในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการออกเสียงประชามติ พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๑๑ นี้ะครับ เมื่อมีการประกาศกำหนดวันออกเสียงตามมาตรา ๖ แล้วให้คณะกรรมการเลือกตั้งเผยแพร่ขบวนการและขั้นตอนการออกเสียงให้ผู้มีสิทธิออกเสียงได้รับทราบอย่างทั่วถึงคือหน้าที่เขามิตรงนี้ครับ คือที่ว่าข้อดีข้อเสียมันไม่ใช่เดี๋ยวมันจะมีปัญหา

ประธาน : อันนี้รัฐธรรมนูญเขาบอกว่าให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการเลือกตั้งในการดำเนินการจัดให้มีการออกเสียงประชามติและประกาศผลการออกเสียงประชามติและจัดพิมพ์ร่างรัฐธรรมนูญและคำอธิบายสาระสำคัญของร่างรัฐธรรมนูญตามวรรคสามเพื่อเผยแพร่ด้วยวิธีการใด ๆ ให้ประชาชนทราบได้โดยสะดวกและเป็นการทั่วไป วรรคสามนั่นก็คือที่เราทำ เพราะฉะนั้นจะไป แกนิกสนุกอยู่เรื่อย อันนี้เราก็อ่าเพิ่งไปพูด public ก็แล้วกันว่าเราคิดเห็นอย่างไร อันนี้จบแล้วใช่ไหม เดียวผมแก่ ๆ ไว้อาจารย์เอาไปดู แต่หน้า ๑ ไม่ได้แก้ไขแต่ตั้งแต่หน้า ๒ ไปผมแก้ไขด้วย ใช้ได้เท่าไรก็เท่านั้นตามใจ คราวนี้ลองคุยกันเล่น ๆ ดูหน่อยดีไหม เรื่องคำถามพ่วง เขาก็ถามผม ผมก็บอกว่าไม่ใช่หน้าที่ของเราคนอื่นเขามีหน้าที่ แล้วเขาก็ถามว่าไม่ห่วงหรือ ผมก็บอกเรามีธุระอื่นจะทำเยอะ ไม่รู้จะไปห่วงทำไม แต่เขาก็ตะล่อมถามว่าที่เขาตั้งคำถามนั้นถ้าสมมุติมันผ่านประชามติแล้วเราจะต้องไปแก้รัฐธรรมนูญไหม ผมก็บอกว่าผมก็ยังไม่รู้จะครับว่าแล้วจะไปแก้ตรงไหน เพราะในนั้นคำถามมันไม่ได้บอกว่าเอาเฉพาะตอนบทยเฉพาะกาลหรือเอาข้างในด้วย เขียนล่อย ๆ นี้บอกให้สมาชิกวุฒิสภาร่วม vote ในการเลือกนายกรัฐมนตรีด้วยซึ่งมันมีตอนบทยเฉพาะกาล ๕ ปีกับข้างใน ผมก็บอกคำถามนั้นมันยังไม่ชัดเจนพอ แล้วผมก็ไม่ได้ว่าอะไรนะครับ แต่รู้สึกเมื่อเข้าหนังสือพิมพ์หลายฉบับพาดหัวข่าวเป็นทำนองคล้าย ๆ ผมไม่เห็นด้วยผมไม่ได้บอกว่าผมเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยหรือ ผมเพียงแค่บอกว่าคือถ้ามันผ่านประชามติ ก็ยังนึกไม่ออกเหมือนกันว่าแล้วจะแก้ยังไง เพราะไม่ได้บอกว่า แล้วจริง ๆ มันอย่างไรใครรู้บ้าง ถ้อยคำที่พูดมันก็ไม่ได้บ่งชี้ใหม่ว่าจะให้เราแก้เนื้อในหรือให้เราแก้บทยเฉพาะกาล แล้วคนเขาก็ตั้งคำถามถามดีเหมือนกัน เขาตั้งคำถามว่าถ้าประชามติของเราผ่าน รัฐธรรมนูญผ่านก็แปลว่า มันผ่านตามที่เราร่างไป แล้วมันมีบทบัญญัติไว้อีกอันหนึ่งก็ผ่านอีก แล้วมันขัดแย้งกับข้างในแล้วตกลงมันจะอย่างไร ผมก็ไม่รู้เหมือนกันว่ามันจะอย่างไร คือเดิมเขาก็ตั้งกติกากันไว้ดีนะครับว่า

คำถามที่จะถามต้องไม่ขัดแย้งกับหลักการของร่างรัฐธรรมนูญเรา แต่พอตั้งเข้าจริง ๆ มันกลายเป็นอีกอย่างหนึ่ง แล้ว สนช. ก็ทำท่าจะเห็นดีเห็นงามด้วย เชิญครับ

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ขอบพระคุณครับท่านประธาน ผมคิดว่ามันคงต้องผ่านอีก ๓ ด้านกว่าที่มันจะออกมาแล้วก็มี ความชัดเจนนะครับ ที่ท่านประธานได้กรุณาพูดถึง สนช. ไว้แล้ว ก็คือคนที่ตั้งคำถามคือ สนช. แต่ว่าให้รับฟัง สปท. ด้วย

อันที่ ๒ ก็คือว่าเข้าใจว่ามันมีมาตราของรัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) ที่ท่านประธานได้กรุณาเอ่ยถึงนี่ครับเขียนในลักษณะดังกล่าว เพราะฉะนั้นขั้นที่ ๒ ก็ต้องไปตีความว่าตั้งคำถามแบบนี้ ถ้าหากว่า สนช. ตั้งนะครับถือว่าสอดคล้องกันกับที่รัฐธรรมนูญ (ฉบับชั่วคราว) กำหนดไว้หรือว่าขัดแย้ง ถ้าขัดแย้งก็คงต้องตกไป

อันสุดท้ายก็คือว่า ผมเข้าใจว่าท้ายที่สุดนี้ สนช. ไม่ใช่ว่าเป็นที่สรุปเลยว่าคำถามนี้จะเป็นคำถามที่ไปใช้ในประชามติ แต่ว่า สนช. มีมติส่งไปที่ คสช. ผมไม่แน่ใจว่า คสช. จะเปลี่ยนแปลงได้หรือไม่ ส่งตรงเลยหรือครับ

ประธาน : เปลี่ยนแล้วครับ ที่แก้ไขใหม่นี้ให้ สนช. ส่ง กกต. ตรง

นายเจษฎ์ โทณะวณิก : ถ้า สนช. ส่ง กกต. ตรงก็แค่ผ่านมามันขัดกับรัฐธรรมนูญหรือไม่ แต่ว่าใครจะเป็นคนวินิจฉัยว่าขัดรัฐธรรมนูญหรือไม่ก็คงไม่ได้เขียนไว้ครับ ถ้าอย่างนั้นสุดท้ายก็ขึ้นอยู่กับ สนช. ครับ

ประธาน : มันไม่ได้ว่าอะไรซับซ้อนนัก มันเพียงแต่บอกว่าถ้าประชามติเขาเห็นชอบด้วยให้คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญดำเนินการแก้ไขร่างรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับผลการออกเสียงประชามติให้แล้วเสร็จภายใน ๓๐ วัน แล้วจึงส่งร่างให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาว่าเป็นการชอบด้วยกับผลการออกเสียงประชามติแล้วหรือไม่ ถ้าใช่ก็เดินทางไป ถ้าไม่ใช่ก็กลับมาแก้ไขใหม่ ถ้าคำถามเขาตั้งไม่ดีเราก็ไม่รู้จะเอาอย่างไรเลย ดีความไม่ถูกเลย เราก็เอาอย่างง่ายคือแก้แต่บทเฉพาะกาล วันนี้เอาเท่านั้นครับ พักกันได้

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๘

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ในการประชุมคณะอนุกรรมการติดตามนะครับ ซึ่งอาจารย์ประพันธ์ยังไม่ได้กล่าวว่าเราพูดกันถึงเรื่องหลักประกันเรื่องการศึกษาฟรี ๑๒ ปี จริง ๆ ถ้าได้ทางกระทรวงศึกษาธิการมาพูดในทางที่ว่ามันไม่ได้เป็นปัญหา ผมคิดว่าเรื่องนี้ก็จะเบาลงไปเยอะ เพราะว่าทุกวันนี้มันเหมือนกับว่าเราเถียงกันเรื่องว่าของฟรีจะได้ไม่ได้ จากเดิมที่เหมือนกับเขาเคยได้ แล้วพอคราวนี้เราไม่ได้เขียนให้ไม่รู้ได้ไม่ได้ ถ้าเกิดกระทรวงศึกษาธิการสามารถออกมาพูดว่าสิ่งเหล่านี้ไม่ใช่ประเด็นเลยรัฐบาลสามารถจัดให้ได้อยู่แล้ว ถ้าเกิดรัฐบาลต่อไปปรับเลือกตั้งมาไม่จัด ไม่เสนอนโยบายก็ไม่ต้องไปเลือกเขาอะไรต่าง ๆ เหล่านี้นะครับ หมายถึงว่าถ้าออกมาในรูปแบบนี้มันเป็นเรื่องที่ทำให้ประเด็นนี้จะดูเบาไปเลย คือหมายถึงว่าถ้ารัฐบาลจะช่วยในประเด็นนี้นะครับ

ประธาน : จะให้ใครพูด ให้ปลัดพูด หรือจะให้รัฐมนตรี

นายภัทร คำพิทักษ์ : ท่านประธานครับ มีพี่แป้วเล่าให้ผมฟังเรื่องไปรับฟังความเห็นที่ทางจังหวัดกับ สนช. มา มีเรื่องหนึ่งที่น่าสนใจมาก ลองให้พี่แป้วเล่า รบกวนหน่อยครับ

นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์ : วันเสาร์ อาทิตย์ที่ผ่านมา มีโครงการ สนช. พบประชาชนที่จังหวัดมหาสารคามกับขอนแก่น เข้าพบส่วนราชการก็ไม่มีประเด็นอะไร มีแต่เรื่องโครงการส่วนต่าง ๆ ของราชการ บ่ายพบประชาชน ประมาณ ๒๕๐ ถึง ๓๐๐ คน วันแรกไปจังหวัดมหาสารคาม ก็เข้าใจว่าจัดตั้งมาค่ะ เพราะมีนักศึกษา คณะนิติศาสตร์ของราชภัฏประมาณ ๑๐ คน ขอฟุด ขอดังคำถามนะคะ ดิฉันก็ LINE ถามท่านเลขานุการปกรณ์ว่า เขาถามเรื่องการศึกษาภาคบังคับมัธยมปลายอะไรนี้นะคะ ถามท่านปกรณ์แล้วก็พยายามตอบไปตามนั้น แต่ว่าคำถามของเขา พอเปิดให้ถาม ปกติก็จะใช้ฟุดถามเอา แต่แกก็จัดกระดาษขึ้นมา ๒ หน้า แล้วอ่าน ซึ่งก็แรง ไม่ดีเลย โจมตีอะไรสารพัด ดิฉันก็พยายามตอบไปตามแนวที่ท่านประธานให้ไว้ พอวันที่ ๒ มาขอนแก่น พบประชาชนตอนบ่ายก็มีประเด็นเดียวกันอีก แต่คราวนี้ประมาณอายุสัก ๕๐ กว่านี่ละคะ มากี่ไม่ฟุดพรวดทำเพลงอะไรเลย ฟุดสั้น ๆ แต่เพียงแต่ว่า เอา ม. ปลายของเราคืนมา แค่นั้นละคะ แล้วเขาไม่ต้องการฟังคำชี้แจงใด ๆ ทั้งสิ้น ก็มี ๒ กรณีที่ไปพบมาค่ะ

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

ณัฐวัฒน์ ๖/๒

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ขออนุญาตเสริมท่านอาจารย์อุดมชนิดหนึ่งครับ เมื่อเข้าที่ประชุมคณะกรรมการติดตาม ก็ติดตามสถานการณ์ข่าวต่าง ๆ ก็ยังมีข่าว อย่างเช่น อย่างที่พูด ร่างรัฐธรรมนูญใหม่ตัดสิทธิเรียนฟรี ม. ปลาย นั้นะครับ แล้วก็ยังมีบทความ หนังสือพิมพ์ว่าตัดร่างมาตราเดียวสร้างความเสียหายบานตะไทอะไรอย่างนี้ ก็เลยคุยกันว่า ถ้าหากว่าทางกระทรวงศึกษาธิการเขาได้อธิบาย ตอนแรกที่วันก่อนประชุมกันเห็น ว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ถ้าสงสัยก็มีหนังสือสอบถามมาได้ แต่ท่านวิระ ได้ไปชี้แจงตามที่ กรธ. ได้พูดแล้ว เห็นว่าทางกระทรวงศึกษาธิการเขาเข้าใจแล้ว คือถ้าเกิด ทางกระทรวงศึกษาธิการเขาบอกว่าไม่มีปัญหา ม. ๓ ถึง ม. ๖ เขาทำได้อะไรอย่างนั้นมันก็จะ ตัดพวกนี้เรื่องที่มาโต้แย้งอะไรกัน หรืออีกทางหนึ่งก็คือในหนังสือคำอธิบายสาระสำคัญของ รัฐธรรมนูญที่ท่านประธานพูดในที่ประชุม ให้เติม ๒-๓ ประเด็นนี้นะครับว่า อันนี้คุณอยากจะทำ ม. ๓ ม. ๖ จน ปวช. ก็ทำได้ หรือว่ากองทุนนี้นะครับ คุณก็อยู่ใน กฎหมายกองทุน จะให้เปล่าหรือจะให้กู้ยืมก็ได้ ถ้าอย่างนี้ ถ้าเราเขียนเสร็จเราเอาไป เผยแพร่ว่ามันชัดเจน ก็จะอยู่ในคำอธิบายเรา จะตัดปัญหาเรื่องคนมาพูดลักษณะพวกนี้

ประธาน : ไม่ตัดหรอกครับ เพราะเขาเห็นประเด็น เพราะคำสั่งมันมาจาก ที่เดียวกัน ไม่ว่าจะออกจากทางชาวบ้าน ออกจากมหาสารคาม ขอนแก่น หรือออกจากไทยรัฐ ออกจากมติชน มันคำสั่งเดียวกัน แล้วเขาก็ศึกษามาอย่างดีแล้ว คือพูดแล้วเราอธิบายอยากครับ เพราะฉะนั้นพอเห็นวิธีเขียนผมก็รู้แล้วว่าคำสั่งเขาออกมา แต่ก็ไม่เป็นอะไรครับ ก็สู้ไป

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ ผมก็กำลังคิดว่าทำอย่างไรที่จะ อธิบายได้อะไรอย่างนี้ครับ

นายบรรชิต สิงหเสนี : เมื่อกี้ท่านถามว่าใครดีที่จะอธิบาย ผมได้ใช้ทางฝ่าย เลขานุการเขาถ่ายมติชนมาให้ครับ ๓ ท่านเลยครับ ตั้งแต่ท่านแรกคือท่านรัฐมนตรีว่าการ กระทรวงศึกษาธิการ พูดเมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม และก็ท่านเลขาธิการคณะกรรมการ อาชีวศึกษา อศ. และก็ท่านปลัด ทั้ง ๓ อันนี้คนอ่านกึ่งงครับ เพราะท่านรัฐมนตรีบอกว่า ที่ผ่านมาระบบกระทรวงศึกษาธิการได้ดำเนินโครงการเรียนฟรี เรียนดี ๑๕ ปีอย่างมีคุณภาพ ซึ่ง ครอบคลุมนักเรียนชั้น ม. ๔ ถึง ม. ๖ และนักเรียนระดับ ปวช. ด้วยนั้น จะดำเนินการต่อ หรือไม่ พลเอก ดาว์พงษ์ กล่าวว่า อาจจะเร็วเกินไปถ้าจะตอบอะไรในตอนนี คือท่านเองก็ เหมือนกับไม่แน่ใจ

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

อันที่ ๒ ยิ่งหนักใหญ่ครับ นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ เลขาธิการคณะกรรมการ
อาชีวศึกษา ยังบอกด้วยว่า จะกระทบต่อการจัดอาชีวศึกษา เนื่องจากเดิมมีโครงการเรียนฟรี
หากรัฐธรรมนูญฉบับใหม่กำหนดเพียงแค่ ๑๒ ปี จะทำให้เด็กที่ศึกษาในระดับ ปวช. ไม่ได้รับ
การอุดหนุน อาจส่งผลกระทบต่อเด็ก ปวช.ที่กำลังเรียนอยู่ ออกกลางคันเพิ่มมากขึ้น แล้วยัง
ต่อด้วยว่า นอกจากนี้จะส่งผลให้เด็กที่กำลังตัดสินใจที่จะเข้ามาเรียน ปวช. ตามนโยบาย
ที่รัฐบาลและ ศธ. รมรณรงค์อยู่นี้ ในขณะที่เปลี่ยนใจไม่มาเรียน คือแต่ละอันนี้ ที่เราอธิบายว่า
คุณทำต่อไปก็ได้ ก็กลายเป็นว่าเราห้ามเขาทำไปแล้วครับ คนเหล่านี้ต้องออกมาพูดว่า
เป็นอย่างนี้ ไม่ใช่ที่ออกมาในมติชนเมื่อ ๓๐-๓๑ มีนาคม ครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ในส่วนที่เขาเข้าใจและก็เขียนว่าที่ กรธ. ร่างก็มีผลดี ก็
มีเขียนนะครับ อย่างเช่นในฉบับนี้ ของแนวหน้า ขอสนับสนุนการศึกษาตั้งแต่ก่อนวัยเรียน
เขาก็เขียนแล้วก็อ้างคำพูดของดอกเตอร์สมพงษ์ จิตระดับ ว่าตอนนี้ทั่วโลกเขาหันมาเน้นการ
พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนแล้ว เพราะเห็นว่าหากสมองเด็กในวัยนี้ได้รับการพัฒนาก็เจริญ
ได้เต็มที่ถึง ๙๐ เปอร์เซ็นต์ อันนี้ก็มีคนที่เขาเข้าใจเขียนอย่างนี้กันนะครับ

ประธาน : คือคนในกระทรวงศึกษาธิการที่พูดบอกว่า กระทรวงศึกษาธิการ
ทำบริการ ๑๕ ปี มาตลอดใช่ไหมครับ แล้วต่อไปนี้ยังไม่ได้ คนนั้นใคร

นายวรชิต สิงหเสนี : ท่านรัฐมนตรีท่านตอบคำถามผู้สื่อข่าวครับว่า
ที่ผ่านมานี้ผู้สื่อข่าวถามครับ ศธ. ได้ดำเนินการเรียนฟรี เรียนดี ๑๕ ปีอย่างมีคุณภาพ
ซึ่งครอบคลุมนักเรียนชั้น ม. ๔ ถึง ม. ๖ และนักเรียนในระดับ ปวช. ด้วยนั้นจะดำเนินการ
ต่อหรือไม่ พลเอก ดาว์พงษ์ กล่าวว่า อาจจะเร็วไปถ้าจะตอบอะไรในตอนี้ แต่รัฐธรรมนูญ
ถือเป็นกฎหมายสูงสุด ฉะนั้นระหว่างนี้ขอเวลาศึกษารายละเอียดก่อน โดยจะดู
และเปรียบเทียบกับสิ่งที่ผ่านมาเพื่อพิจารณาว่าต้องปรับปรุงอะไรหรือไม่ ส่วนท่าน
ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ นายแพทย์กำจร ตติยกวี กล่าวว่า ยังไม่ได้อ่านรายละเอียด
แต่เท่าที่ดูเห็นว่าร่างรัฐธรรมนูญมีเนื้อหาดีมาก คิดว่าจะมอบหมายให้สำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาอิสระ กศน. ไปจัดทำร่างรัฐธรรมนูญฉบับย่อ
เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนให้ความสนใจ และร่วมแสดงความคิดเห็นมากขึ้น ท่านไม่ได้
comment ในเรื่องนี้

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

ณัฐวัฒน์ ๖/๔

ประธาน : คือถ้ารัฐบาลจัด ๑๕ ปีอยู่ในปัจจุบันก็ต้องถามว่า แล้วรัฐบาลจัดได้อย่างไรในเมื่อรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ บอกว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๒ ปีที่รัฐจะต้องจัดให้โดยไม่คิดค่าใช้จ่าย ต้องคุยกับท่านดาวพงษ์ เสียกระมัง เชิญครับ

นายศุภชัย ยาวะประภาส : ท่านประธานครับ พอตีผมได้รับมอบหมายให้ไปบันทึกรายการทีวีฟุ้งนี้ แล้วคำถามที่ ๑ กรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีเหตุผลอะไรถึงยกเลิกเรียนฟรี ม. ๔ ถึง ม. ๖

คำถามข้อที่ ๒ เดิมมีโครงการเรียนฟรี ๑๕ ปี รัฐธรรมนูญฉบับใหม่กำหนดเพียงแค่ ๑๒ ปี จะทำให้เด็กที่ศึกษาในระดับ ปวช. ไม่ได้รับเงินอุดหนุนรายหัวตรงนี้จะทำอย่างไร เพราะสายนี้บางสาขาต้องจ่ายเงินเยอะ และที่สำคัญมันก็ขัดกับยุทธศาสตร์การศึกษาที่ต้องการผลิตแรงงานสายอาชีพเพิ่มขึ้นด้วย

ข้อ ๓ การยกเลิกการเรียนฟรี ม. ๔ ถึง ม. ๖ และระดับ ปวช. นั้น มันจะสร้างความเท่าเทียมระหว่างคนจนและคนรวยได้อย่างไร

ข้อ ๔ ประธานกรรมการร่างรัฐธรรมนูญพูดถึงกองทุนการศึกษาสำหรับรองรับนักเรียนนักศึกษาที่ขาดแคลน อันนี้มีที่มาที่ไปอย่างไร

ข้อ ๕ สุดท้ายอะไรคือสิ่งที่ทำให้กรรมการร่างรัฐธรรมนูญคิดว่าร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย หมวดที่ ๕ ว่าด้วยหน้าที่ของรัฐในมาตรา ๕๔ ที่ระบุว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลา ๑๒ ปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนมาถูกทางแล้ว

คราวนี้ผมเตรียมคำตอบไว้วันละครับ คำถามแรกที่บอกว่า กรรมการร่างรัฐธรรมนูญมีเหตุผลอะไรจึงยกเลิกเรียนฟรี ม. ๔ ถึง ม. ๖ คือจริง ๆ ผมนั่งนึกว่าจะไม่อยากจะไปย่อนเขาจนครับ เพราะเดี๋ยวจะเป็นเรื่องเป็นราว ก็จะบอกเขาว่าเหตุผลจริง ๆ แล้วมีอยู่ ๓ เรื่อง เรื่องแรกก็คือเรื่องพัฒนาการของเด็กครับ ที่ว่าจะต้องเริ่มตั้งแต่ก่อนวัยเรียนก็คือว่าจะถึงอนุบาลก็สายเสียแล้ว อันที่ ๒ ก็คือในงบประมาณที่เท่ากัน การลงทุนในระดับอนุบาลได้ผลตอบแทนสูงกว่าการลงทุนในระดับ ม. ๔ ถึง ม. ๖ และที่อันที่ ๓ ก็คือว่าปัจจุบันมีเด็กอายุต่ำกว่า ๗ ขวบที่ไม่ได้รับการศึกษาประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ คนถึง ๔๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งอันนี้ถ้ามันสะสมไปเรื่อย ๆ ๑๒ ปี คือคนพวกนี้พอไม่ได้รับการศึกษา

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๘

ตั้งแต่ต้นก็จะไม่ได้รับการศึกษา มันก็จะสะสมกันออกไปเป็น ๓,๐๐๐,๐๐๐ คนถึง ๔,๐๐๐,๐๐๐ คน พวกนี้ก็จะถูกกีดกันให้ออกจากระบบตั้งแต่เด็ก แล้วเมื่อโตขึ้นไปเขาก็จะเป็นเด็กที่มีปัญหา อันนี้คือคำตอบที่หนึ่ง ๆ นึกอยู่นะครับ แล้วก็เดี๋ยวคงจะไปคิดคำตอบเพิ่ม

ข้อ ๒ ที่เขาถามว่า ๑๒ ปี รัฐธรรมนูญฉบับใหม่กำหนดแค่ ๑๒ ปี ผมก็ตอบว่า เดิมรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ก็กำหนดไว้ ๑๒ ปี ไม่ได้กำหนดไว้ ๑๕ ปี แต่รัฐบาลก็จัดการศึกษาให้ ๑๕ ปีได้ เพราะฉะนั้นถ้ารัฐบาลเห็นว่าการจัดการศึกษา ระดับ ม. ๔ ถึง ม. ๖ หรือ อาชีวศึกษาเป็นเรื่องที่ตีก็จัดทำได้อยู่แล้วไม่มีอะไรห้าม

ข้อ ๓ ที่เขาถามว่า การยกเลิกการเรียนฟรี ม. ๔ ถึง ม. ๖ จะสร้างความเท่าเทียม ระหว่างคนจนและคนรวยได้อย่างไร ที่ผมเตรียมคำตอบไว้ก็คือพัฒนาการของมนุษย์ มันเริ่มตั้งแต่ก่อนอนุบาล หากก่อนอนุบาลไม่ได้รับการดูแล ทั้งกาย ใจ อารมณ์ ปัญญา อะไรนี้ พอเติบโตขึ้นไปก็ไม่สามารถที่จะไปต่อสู้แข่งขันและก็เรียนในระดับที่สูงกว่านี้ได้ เพราะฉะนั้น สิ่งของมันจะตามมาก็คือ คนจนก็ยิ่งจนลง คนรวยก็จะได้ประโยชน์มากขึ้น ที่เตรียมไว้ตรงนั้น แต่ว่ายังไม่ได้ refine มันสักเท่าไรนะครับ

ข้อ ๔ ที่ถามเรื่องกองทุน ผมก็ตอบไปว่า ท่านประธานเห็นว่าปัจจุบัน และที่ผ่านมารัฐอุดหนุนให้ทุกคน ทั้งคนมั่งมีและก็คนที่ขาดแคลน คนมั่งมีได้ในส่วนที่ไม่จำเป็นต้องได้เงินจากรัฐ เขาไม่ได้เดือดร้อนอะไร แต่คนที่ขาดแคลนก็ได้เหมือนกัน แต่ได้ไม่พอเพียง และก็เลยทำให้ท่านจึงหารีอกับ กรธ. ทุกท่านว่าเราจะเติมตรงนี้อย่างไร ตรงนี้ก็เลยเป็นที่มาของกองทุน กองทุนตรงนี้จัดตั้งขึ้นเพื่อที่จะนัยหนึ่งก็คือลดความเหลื่อมล้ำ ทางสังคม ที่เตรียมไว้เป็นอย่างนั้นนะครับ

ประธาน : จัดตั้งขึ้นตามรัฐธรรมนูญด้วย

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ครับ แล้วก็อันสุดท้าย ที่เขาถาม ผมเตรียม คำตอบไว้ก็คือ คิดว่าอย่างนี้มาถูกทางหรือเปล่า ผมก็เตรียมจริง ๆ คำตอบสั้น ๆ ง่าย ๆ ก็คือ กว่าที่จะถึงอนุบาลก็สายเสียแล้ว นี่คือคำตอบ ไม่ทราบว่าจะเป็นอย่างนี้พอไปได้ไหมครับท่าน

ประธาน : ยกเว้นข้อ ๑ ต้องปฏิเสธว่าเราไม่ได้ยกเลิก เราเน้นเพื่อให้เด็ก ได้เสมอภาคกันตั้งแต่เด็กก่อนวัยเรียน เพราะฉะนั้นเขาจะถูกทิ้งถ้าหลังไปตลอดชีวิต ไปถึง ตอนท้าย ๆ ถึงจะให้เรียนฟรีถ้าเรียนไม่ได้ เพราะสมองไม่ได้รับการพัฒนาจะเกิดประโยชน์อะไร

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

ณัฐวัฒน์ ๖/๖

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ครับ จริง ๆ ผมทำเป็น PowerPoint ไว้ด้วยครับ
แต่ว่าเดี๋ยวจะไปปรับอีกทีหนึ่งครับ

ประธาน : เอาของอาจารย์ไกรยศไปแสดงด้วยก็ได้

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ที่เตรียมไว้ก็คือจะมีรูปกราฟที่อาจารย์ไกรยศ
ทำได้ครับ แล้วก็จริง ๆ ที่เตรียมไว้ก็จะมีรัฐธรรมนูญของประเทศต่าง ๆ ที่การศึกษาของเขา
ได้รับการยกย่อง คือเอามาจากของอาจารย์ไกรยศ ก็กะว่ากำลังประสานทางที่วิอยู่ว่าถ้าเขา
เอาขึ้นจอได้เขาก็จะให้เห็นชัด ๆ ว่าที่คนมาบอกว่ารัฐธรรมนูญของประเทศไหนประเทศนี้ให้
แต่จริง ๆ ประเทศพวกนี้เขาเขียนไว้อย่างไรบ้าง เพียงแต่มันเป็นภาษาอังกฤษเท่านั้นครับ อันนั้น
คือที่เตรียมไว้ แล้วเดี๋ยวต้องประสานกับเขาดูว่าเขาจะเอาขึ้นจอให้ได้หรือเปล่าตอนที่ผมพูดนะครับ

ประธาน : ก็น่าที่

นายศุภชัย ยาวะประภาษ : ๑๘ นาทีครับ

นายอุดม รัฐอมฤต : ท่านประธานครับ ผมคิดว่าเรื่องนี้ไม่ใช่เรื่องประเด็นมา
ถกกันเรื่องว่าของใหม่ของเราไม่ดี ไม่ใช่ เขาไม่ใช่ได้แย้งเราเรื่องของเราไม่ดี แต่เขา
โต้แย้งว่าของที่เขาเคยได้ ได้แบบฟรี ๆ ทำไมเราไม่ให้เขาต่อ ซึ่งตรงนี้นั้นอธิบายยาก
เพราะว่ามันเป็นเรื่องของการบริหารงบประมาณว่ารัฐควรจะใช้งบประมาณอย่างไร ซึ่งเรามี
ความรู้สึกว่าเขาเคยได้ แล้วกรรมการร่างรัฐธรรมนูญมาบอกว่าไม่ต้องจ่ายแล้ว ไม่จำเป็น
คล้าย ๆ เหมือนกับว่ามาเถียงว่าเหมือนกับของเขาไม่จำเป็น ซึ่งมันกลายเป็นเรื่องคนชอบ
ของฟรี แต่ว่าเราไปขัดใจเขา ซึ่งผมคิดว่าตรงนี้กลายเป็นเรื่องที่ยังอธิบายไม่ค่อยได้ นอกจากจะ
บอกว่าเรื่องพรรคอย่างนี้รัฐมีสตางค์ช่วยได้อยู่แล้ว ผมยังมีความรู้สึกมองไปในมุมนี คงต้อง
อธิบายไปในมุมนี้อย่างเดียวว่าเราไม่ได้ห้ามรัฐ อย่างที่ท่านประธานได้อธิบายมาแล้ว แล้วก็
เป็นเรื่องที่รัฐจะเป็นคนไปดูในส่วนเหล่านี้เพื่อจะจัดการให้ ๑๕ ปี ก็ทำมาแล้วอะไรต่าง ๆ
เหล่านี้ ผมคิดว่ามันต้องออกมาในรูปแบบนี้ ไม่มีทางอื่นที่จะไปเถียงกันว่าเพื่อน้อง ๆ คุณยอม
เสียสละเถอะนะครับ มันเถียงกันอย่างนี้ไม่จบ กลายเป็นเรื่องต้องบอกว่ารัฐมีสตางค์ เขาจัด
ให้พวกเราได้อยู่แล้ว คนจนก็ไม่มีปัญหา คนที่พอมีจะช่วยตัวเองได้รัฐมีปัญญาเขาก็จัดให้อยู่
แล้ว ผมคิดว่าต้องตอบไปในลักษณะแบบนี้ครับ เพราะไม่อย่างนั้นไปเถียงกันว่าคุณจำเป็น
หรือไม่จำเป็นมันไม่ตก

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

ณัฐวัฒน์ ๖/๗

นายฉัตรชัย เชื้อบุญชัย : คือจริง ๆ ผมคิดว่าเวลาที่เรารู้เรื่องเกี่ยวกับตัวกองทุน ผมคิดว่าเราคงต้องให้นายภาพ คืออันนี้เป็นความรู้สึกส่วนตัว ไม่มีข้อมูลทางตัวเลข แต่ผมเชื่อว่าโรงเรียนในระดับมัธยมปลาย ไม่ว่าจะ เป็นระบบการศึกษาสามัญหรืออาชีวะก็ตาม คนที่เข้าไปเรียนในโรงเรียนดี ๆ นั้นส่วนใหญ่ผมว่าน่าจะมากกว่า ๕๐ เปอร์เซ็นต์ขึ้นไปแน่ ๆ เป็นคนที่มีสตางค์ แล้วส่วนที่ทำให้เกิดภาพลักษณะอย่างนี้เป็นเพราะว่าจุดเริ่มมันไม่เท่ากัน พอจุดเริ่มไม่เท่ากันปั๊บมันก็มาถึงตรงจุดนี้ แน่นนอนคนที่มีความดีที่มากกว่ามันก็กวาดสิ่งที่เป็นคริม ผมคิดว่าสิ่งที่เรากำลังจะทำอยู่นั้น คือทำให้ต้นทุนทั้งหมดที่มีใกล้เคียงกันมากที่สุดเพื่อที่ว่าวิ่งแข่งขึ้นไป แล้วพอถึงจุดนั้นคนที่มีความดีหลักเขาไม่ต้องการสตางค์ในการที่มารียนฟรีหรือ นอกจากเขาได้ประโยชน์ แต่ว่าการที่เราตัดตรงส่วน ม. ปลาย ออกไปนั้นทำให้มีเงินมากขึ้นในการที่จะไปพัฒนาคนที่เสียโอกาสต่าง ๆ เหล่านั้น ประเด็นที่ผมมีคนเดียวเท่านั้นเองแล้วตอนนี้บางทีมันอาจจะต้องคิดถึงเรื่องคนที่อยู่ในระบบ ป. ๑ ในปีนี้ก่อนที่รัฐธรรมนูญจะออก จนกระทั่งถึง ม. ๕ ในปีนี้ ซึ่งคนเหล่านี้ถ้าพูดถึงรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ คนเหล่านี้เขามีสิทธิ ๑๒ ปี แต่ว่าพอรัฐธรรมนูญเราออกปั๊บคนเหล่านี้จะลงมาเหลือเพียงแค่ ๙ ปี เพราะถ้าสมมุติว่าไม่ให้เรียน แบบไม่มีค่าใช้จ่าย ม. ๔ ม. ๕ ม. ๖ นั้นหมายความว่าคนที่เรียน ป. ๑ ปีนี้ พอไปถึงเรียน ม. ๓ ปี ม. ๔ ม. ๕ ม. ๖ ต้องเสียค่าใช้จ่ายแล้ว คือจะมีประเด็นตรงนี้เข้ามาเกี่ยว และคนกลุ่มนี้โดยพื้นฐานอาจจะยังอยู่ในภาวะที่เสียเปรียบอยู่ เสียเปรียบจากคนที่อยู่ในระบบที่มีเงินต่าง ๆ เพราะฉะนั้นตรงนี้ที่ผมคิดว่าอย่างน้อยตัว ๑๒ ปี บางทีตอนปลายตรงส่วนนี้อาจจะต้องเพิ่มอะไร ไม่ว่าจะด้วยวิธีไหนก็ตาม อาจจะเป็น commitment จากรัฐบาลว่า คนกลุ่มนี้ก็จะอยู่ในภาวะที่เสียเปรียบ อันนี้ผมไม่แน่ใจมันเป็นเหตุผลในการที่บอกว่าจะขอ ม. ปลาย เรากลับคืนมาต่าง ๆ เหล่านี้หรือเปล่า อันนี้เป็นประเด็นที่ผมคิดครับ

นายประพันธ์ นัยโกวิท : คือคนที่เข้าใจก็มีนะครับ คนที่เขาเขียนนี้จะครับ อย่างอาจารย์สมพงษ์ จิตระดับ ท่านก็เป็นอาจารย์ทางด้านนี้เลยนะครับ เล่นทางด้านนี้มา ท่านก็เลยเขียน ให้เจ้าหน้าที่ถ่ายแจกให้ดูครับ

นายบรรชิต สิงหเสนี : เรียนท่านประธานครับ ผมคิดว่าประเด็นเราต้องพูดว่าเราไม่ได้ไปตัด คือถ้าเรายอมรับเองว่าเราตัดนี้ก็เท่ากับว่าเราเข้าไปอยู่ในคำตอบเขาแล้ว

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

ณัฐวัฒน์ ๖/๘

คือเราเพียงแต่ว่าบัญญัติให้ถึง ๑๒ ปี แล้วบวกมาตั้งแต่ก่อนวัยเรียน คืออนุบาล ส่วนรัฐจะให้ ก็ให้ต่อไป ถ้าเรายอมรับว่าเราตัด ที่เขาว่าเรานี้ก็ขอยกนี้ก็คือสมควรถูกว่าครับ คือถ้าเรายอมรับว่าเราตัดนี้ไม่ใช่เลยครับ เราไม่ได้ตัด เราเพียงแต่บังคับว่าให้รัฐจัดให้ถึงการศึกษาภาคบังคับ ส่วนที่เหลือ รัฐธรรมนูญเก่าก็ไม่ได้ให้ถึง รัฐก็ยังไม่จัดได้ก็น่าจะจัดต่อไป ผมคิดว่าเราต้องไปประเด็นอย่างนั้นครับท่านประธาน

นางจรี วิจิตรวาทการ : ท่านประธานคะ ดิฉันก็ได้รับการสัมภาษณ์เมื่ออาทิตย์ที่แล้ว ก็เรื่องนี้คะ ดิฉันก็พูดคล้าย ๆ ที่ท่านนรชิตพูด ดิฉันบอกว่าไม่ได้ไปตัดใคร เพียงแต่ว่าการศึกษาภาคบังคับซึ่งทั่วโลกเขาใช้กันว่ารัฐมีหน้าที่มีดูแลเรื่องภาคบังคับ อันนี้ก็ต้องขึ้นอยู่กับรัฐบาลว่าภาคบังคับจะเป็นมัธยมต้น ปลาย ต่อไปรัฐบาลอาจจะเพิ่มไปจนถึงมหาวิทยาลัยก็ได้ เพราะฉะนั้นความยืดหยุ่นตรงนี้ต้องทิ้งไว้ให้กับรัฐบาลเป็นผู้กำหนด แต่ขณะนี้รัฐบาลก็ได้ให้มากอยู่แล้ว มากกว่าภาคบังคับ เพราะฉะนั้นเราจะไปท้วงทำไม เพียงแต่ที่เราเห็นความสำคัญของวัยก่อนวัยเรียนว่ามีความสำคัญมาก เพราะว่ามันเป็นอนาคตของชาติ เขาก็เข้าใจคะ ตอนแรกโกรธมาก ทำทางตอนแรกถามแบบคล้าย ๆ คำถามที่ถามอาจารย์ศุภชัย ไม่ค่อย friendly พออธิบายแล้วก็พอเข้าใจ เลยบอกว่าความยืดหยุ่น รัฐธรรมนูญเขียนไว้ให้ใช้หลาย ๆ ปี ไม่ใช่ใช้เฉพาะเดี๋ยวนี้ เพราะฉะนั้นไม่ควรไปมัดมือรัฐไว้ว่าจะต้องให้อย่างไร เพราะฉะนั้นเราถึงได้ใช้คำว่า ภาคบังคับ เพราะทั่วโลกใช้กันอย่างนี้นะคะ อันนี้ก็เหตุผลหนึ่งที่เขาจะรับได้ แต่คนที่เขาหาเรื่องไปเรื่อย ๆ มันเป็นจุดที่เขาเห็นว่าเป็นจุดอ่อนในความคิดของเขาก็ดีไปเรื่อย ๆ ไม่ว่าจะอธิบายอย่างไร ดิฉันคิดว่ากับคนที่รู้เรื่อง พอเข้าใจเขาก็เข้าใจคะ

ประธาน : ก็พยายามอธิบายก็แล้วกัน

นายอภิชาติ สุขัคคานนท์ : ผมขออนุญาตนะครับ ผมเห็นด้วยกับท่านนรชิตว่าเรายอมรับไม่ได้เลยนะครับ เขามองเหมือนกับว่าเดิมอยู่ไปจนถึงช่วงปลายแล้วเราเลื่อนมาต่ำลงไปถึงเด็กวัยก่อนอนุบาล แล้วตรงส่วนปลาย ๆ ก็จะหายไป ซึ่งเราจะอธิบายอย่างไรให้เข้าใจว่าเราก็ไม่ได้ไปเจตนาจะไปตัดอะไรตอนปลายนั้นเลย ขอขอบคุณครับ

นายอัชพร จารุจินดา : ความจริงเขาไม่เคยพูดกันถึงวรรคสอง มาตรา ๕๔ เพราะว่าเราเขียนวรรคแรก การศึกษาภาคบังคับอย่างอาจารย์ว่าภาคบังคับรัฐต้องจัดให้

วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

อย่างมีคุณภาพโดยให้เรียนฟรี วรรคสอง ก็คือรัฐมีหน้าที่ให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิได้รับการเรียนตามความถนัดของตน อันนี้ก็คือหลังจากภาคบังคับแล้วใครจะเรียนอะไรรัฐต้องไปจัดการให้เขาได้เรียน จะเรียนฟรีหรือเรียนอย่างไรก็สุดแล้วแต่ เรียนด้วยวิธีนอกห้องก็สุดแล้วแต่ เพราะว่าเพิ่งดูสารคดีหลายประเทศก็เริ่มหันมาเรียนนอกห้องกันแล้ว ไม่ได้เรียนอยู่ในห้องอีกในการศึกษาภาคปลายลงไป เรียนทางคอมพิวเตอร์ก็มี เพราะฉะนั้นนั่นก็คือการที่รัฐจะต้องจัดการให้ประชาชนทุกคนมีสิทธิได้เรียน ถ้าเขาไม่มีเงินเรียนรัฐก็ต้องหาเงินให้เขาเรียน คือวรรคสองเขียนไว้อย่างนั้น เพราะฉะนั้นก็ไม่ได้ตัดอะไรเลย กลับตีเสียอีกว่าของที่ผ่านมา ๒๐ ปีนั้นพอเขียน ๑๒ ปีนั้น รัฐบอกว่าจ่ายเงินให้แค่มัธยมปลายแล้วก็แล้วกันจบเด็กพวกนี้จบมาแล้วก็ไม่สามารถเรียนต่อที่ไหนได้อีก เพราะไม่มีเงินเรียนต่อ แล้วรัฐไม่จัดให้อีกแล้ว อยากเรียนปริญญาก็ไม่ได้เรียน แต่ถ้าตามรัฐธรรมนูญของเรา รัฐมีหน้าที่ต้องให้เขาเรียนถึงปริญญาเอกนะครับ ไม่พูดถึงวรรคสองกัน

ประธาน : ไม่ใช่วรรคสอง วรรคห้า วรรคห้าเราเขียนรองรับไว้แล้วว่าเป็นช่วงฟรีก็คืออนุบาลจนถึงการศึกษาภาคบังคับ เด็กช่วงก่อนอนุบาลกับช่วงหลังการศึกษาภาคบังคับรัฐต้องจัดให้เขาได้เรียนตามที่เขาถนัดแล้วถ้าเขาไม่มีสตางค์เขาก็มีสิทธิได้รับเงินจากภาครัฐ เพราะฉะนั้นคนทุกคนจะไม่ได้ถูกตัดสิทธิการเรียนเลย แต่ว่าระบบการจัดสรรงบประมาณมันก็จะดีขึ้น เพราะเหตุที่ว่าคนมีสตางค์มันก็จ่ายสตางค์ได้ ก็ไม่ได้เดือดร้อนอะไรแต่คนที่ไม่มีสตางค์ก็จะได้รับการดูแล แล้วไม่ใช่ดูแล ๑๒ ปีหรือ ๑๕ ปี อย่างที่ว่าไปจนถึงมหาวิทยาลัยเขาก็ดูแล เพราะเราบอกเรื่องการศึกษาตลอดชีวิต คนไม่มีสตางค์ถ้าปัญญาเรียนได้เขาก็ไปเรียน ต้องมีช่องทางให้เขาได้เรียน ซึ่งมากกว่ารัฐธรรมนูญใด ๆ เคยมีไว้ก็ต้องพยายามอธิบายให้เขาฟังว่า มันมีบทบัญญัติรองรับอยู่ เราไม่ได้ตัด ๑. การศึกษาระดับมัธยมปลาย รัฐบาลให้ฟรีอยู่แล้วจนถึงปัจจุบันนี้ แต่ว่าเราก็เปลี่ยนช่อง แต่ว่าหย่อนสะพานลงไปพวกอนุบาลให้ขึ้นมา ก็จะได้เสมอหน้าทัดเทียมกัน ไม่อย่างนั้นชาตินี้ทั้งชาติก็ไม่มีทางทัดเทียมกัน

นายนครชิต สิงหเสนี : เรียนท่านประธานครับ ฟังท่านประธานอธิบายแล้วเรื่องนี้จะจบถ้าทางกระทรวงศึกษาธิการออกมาบอกว่ายัง continue ให้ ม. ๔ ม. ๕ ม. ๖ และอาชีวะต่อไป คือเราพูดอย่างไรก็ไม่จบครับ คือรัฐบาลเอง กระทรวงศึกษาธิการเอง

คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
วันจันทร์ที่ ๔ เมษายน ๒๕๕๙

ณัฐวัฒน์ ๖/๑๐

ออกมาพูด question ก็ยิ่งตรงกับที่คนเขาสงสัยครับ คือรัฐบาลต้องออกมายืนยันเลยว่า ยังให้อยู่ รัฐธรรมนูญไม่ได้ห้าม รัฐธรรมนูญเพียงแต่ให้ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนถึง ๑๒ ปี คือ ม. ๓ การศึกษาภาคบังคับ แต่เป็นนโยบายของรัฐบาลที่จะให้การเรียนฟรีต่อไป ถ้าพูดตรงนั้นแล้ว จบเลยครับ เราพูดอย่างไรก็ไม่จบ เพราะว่ากระทรวงศึกษาธิการเองก็ออกมา question ว่า ต้องมาดูบททวนว่าจะให้ได้หรือเปล่า เขาก็ยังไม่เข้าใจว่าเราไม่ได้ห้าม กลายเป็นว่าเราเขียน อย่างนี้เขาให้ไม่ได้ คือถ้ากระทรวงศึกษาธิการไม่ออกมาพูดมันก็ไปเรื่อย ๆ ครับท่าน

นายประพันธ์ นัยโกวิท : ท่านประธานครับ คือชาวที่ท่านนรชิตพูดมันเป็น เรื่องเดิมก่อนที่เขาจะสอบถามเรา ที่ท่านวิระมาบอก ที่นี้พอเราพูดในที่ประชุมแล้วท่านวิระ อธิบายทางโน้นเขาเข้าใจแล้ว แต่เขาเข้าใจนี้แต่เขาไม่ได้ respond ออก เผอิญทำได้ แล้วก็ ถึงรัฐธรรมนูญบังคับใช้แล้วเขาก็จะทำต่อไป เพราะโครงการเขายังอยู่ ที่ประชุมเมื่อเช้าก็บอก ว่าถ้ากระทรวงศึกษาธิการเขามีหนังสือแจ้ง หรือว่าอะไรอย่างนี้ เหมือนให้เขาพูดออกมาว่า ถึงรัฐธรรมนูญออกมาโครงการนี้ก็ทำได้อยู่ เราก้จะทำต่อไปอย่างนี้ แล้วอันนี้ก็จึงเป็น หลักฐานเวลาเราชี้แจงง่าย ๆ บอกทีนี้อย่างไร เขาก็บอกอยู่แล้วว่าทำต่อไปทำได้ มันไม่ได้ มีปัญหาอะไร ที่พูดนี้ะน้ำหนักรักจะลดน้อยลง เพราะเรามีหลักฐานอะไรอย่างนี้ ที่ประชุม ตอนเช้าก็คิดว่าในด้านที่จะอธิบายก็มี ๒ ทาง ก็คือ ๑. ถ้าเกิดกระทรวงศึกษาธิการเขายอม ที่จะอธิบายช่วย หรือไม่ ๒. คำอธิบายสาระสำคัญร่างรัฐธรรมนูญของเรา เราก้เขียนในนั้น ให้ชัดเจนแล้วก็เพิ่มเติม แล้วก็เวลาเราเผยแพร่เราก้อธิบายว่าเราก้เขียนชัดอยู่แล้ว ในคำอธิบายของเราว่าเราทำได้

ประธาน : โอเคกลับบ้าน ยากเย็นแสนเข็ญ กว่าจะทำให้บ้านเมืองพัฒนาได้
ขอปิดประชุมครับ

เลิกประชุมเวลา ๑๗.๓๐ นาฬิกา

กลุ่มงานชวเลข ๔

สำนักรายงานการประชุมและชวเลข